

VINERI • 20 MARTIE 2009 • ANUL LIX NR. 12

FOAIA românească

SĂPTĂMÂNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

*Săptămâna în care elevii au citit românește
Micherechiul a început sezonul cu dreptul
Fundatia pentru Minorități a lansat proiectele pe 2009*

CALENDAR ORTODOX

23 martie, luni – Sf. Cuv. Mc. Nicon și cei 199 ucenici ai lui (Post).
 24 martie, marți – Înainteprăznuirea Bunei Vestiri; Cuv. Zaharia; Sf. Ier. Artemon (Post).
 24 martie, miercuri – (†) **Buna Vestire (Blagoveștenia) (Dezlegare la pește).**
 25 martie, joi – Soborul Arhanghelului Gavriil; Sf. Mc. Montanus pr. și soția sa, Maxima (Odovania Praznicului Bunei Vestiri) (Post).
 26 martie, vineri – Sf. Mc. Matroana din Tesalonic; Sf. Prooroc Anania; Sf. Mc. Filet, Lidia și fiii lor (Post).
 27 martie, sâmbătă – Cuv. Ilarion cel Nou; Cuv. Ștefan, făcătorul de minuni (Pomenirea morților).
 28 martie, duminică – Cuv. Mc. Marcu, Ep. Aretuselor; Sf. Mc. Chiril diac.

AGENDĂ

23 martie

1904 – după 13 ani ca membru al Academiei Române, Iosif Vulcan a fost ales ca președinte al secției literare.

1917 – proclamația Regelui Ferdinand I, în care promite țaranilor pământ și vot universal.

24 martie

1847 – s-a născut, la Iași, istoricul și filosoful Alexandru I. Xenopol.

25 martie

1881 – s-a născut, la Sânnicolaul Mare, Bartók Béla, compozitor, pianist și folclorist maghiar.

26 martie

1923 – Parlamentul României a votat Constituția României Mari, promulgată prin decret regal la 28 martie, una dintre cele mai avansate și democratice constituții din Europa aceluia timp.

27 martie

1882 – s-a stins din viață, la Leta Mare, Iustin Popfiu.
 1946 – la Iula a avut loc ședința Congresului Național-Bisericesc al Românilor Ortodocși din Ungaria, care a hotărât înființarea Eparhiei Ortodoxe Române din Ungaria.

28 martie

1661 – a murit Vasile Lupu, domn al Moldovei, ctitor al bisericii „Treii Ierarhi” din Iași.
 1994 – a murit, la Paris, Eugen Ionescu.

29 martie

1971 – la București a murit Perpessicius (Dumitru S. Panaitescu), critic, istoric literar, poet și editor.

Budapesta

Debateri despre organizațiile tinerilor de naționalitate

Institutul Cultural Maghiar din Budapesta organizează, pe 8 aprilie, o întâlnire pentru reprezentanții organizațiilor tineretului de naționalitate din Ungaria. Subiectele dezbătute în cadrul unor discuții de atelier vor fi: prezentarea activității organizațiilor de

naționalitate, rolul organizațiilor de tineret în viața culturală a naționalităților, prezența tinerilor în organizațiile civile și în autogovernările minoritare, relațiile organizațiilor de tineret cu țările-mamă, etc.

Scopul întâlnirii este ajutorarea activității cât

mai fructuoasă a organizațiilor tineretului de naționalitate, impulsivarea tinerilor pentru programele comunitare, schimbul de experiențe. Atelierul de discuții va avea loc la sediul Institutului Cultural (piața Corvin nr. 8, Budai Vigadó), cu începere de la ora 10.00.

Concurs de proiecte pe anul 2009

În urma ședinței Curatorului din 12 martie, Fundația Publică „Pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria” a publicat proiectele pe anul 2009. În acest an, Fundația Publică va administra mai puțini bani decât anul trecut, având la dispoziție în total 462 milioane de forinți față de cele 500 de milioane din 2008. Astfel, vor primi mai mici subvenții toate categoriile de proiecte, iar câteva categorii nici nu s-au mai publicat. Se va putea concura deci în următoarele categorii și până la termenii de mai jos.

◆ Programe culturale și religioase în limba maternă

(suma totală: 72.860.000 ft)

Termen: **6 aprilie 2009** (Decizie: mai 2009)

◆ Tabere pentru copii și tineret în limba maternă

(suma totală: 28.363.000 ft)

Termen: **6 aprilie 2009** (Decizie: mai 2009)

◆ Activități de teatru în limba maternă

(suma totală: 4.050.000 ft)

Termen: **6 aprilie 2009** (Decizie: mai 2009)

◆ Editarea calendarelor și realizarea paginilor web ale minorităților

(suma totală: 4.323.000 ft)

Termen: **6 aprilie 2009** (Decizie: mai 2009)

Nu s-au mai publicat concursuri în categoriile: conferințe științifice, editare de carte, îmbogățirea colecțiilor de la biblioteci și arhive, mass-media electronică regională și locală. Formularele și îndrumătorul pentru completarea acestora pot fi descărcate de pe site-ul Fundației Publice: www.mnekk.hu.

La aceeași ședință din 12 martie s-a publicat și concursul pentru finanțarea presei scrise a naționalităților. Aici termenul de înaintare este 31 martie, iar decizia se va lua în cursul lunii aprilie. Reamintim că în perioada martie 2008 – februarie 2009, Fundația Publică pentru Minorități a finanțat apariția a două reviste ale românilor: săptămânalul „Foaia românească” cu 32,2 milioane forinți și bilunarul „Cronica” cu 8,4 milioane forinți. Dintre săptămânalele tradiționale ale naționalităților, „Foaia românească” primește cei mai puțini bani. Slovaci, croații și nemții își editează revistele săptămânale din câte 37–38 milioane forinți.

E.I.

Chitighaz

Concurs pentru postul de director la Casa de Cultură

Primăria localității Chitighaz publică un concurs pentru ocuparea postului de director al Casei de Cultură și al Bibliotecii din localitate. Aceste două instituții din luna mai vor funcționa sub o singură conducere. Mandatul pentru noul post va fi valabil 5 ani. Candidatul pentru postul de director trebuie să îndeplinească următoarele

condiții: să aibă studii superioare de culturalizare; examen de grad mediu la limba română și să vorbească limba română la nivel de comunicare; 5 ani de experiență în câmpul muncii; să știe să folosească programele MS Office. Aspirantul, odată cu înaintarea concursului, trebuie să dispună și de un CV, cazier și o declarație de

avere. Postul de director va fi ocupat de la 1 mai 2009, iar termenul limită de înaintare a concursului este 20 aprilie a.c. Dosarele se pot înainta la primăria din Chitighaz la adresa: Chitighaz, cod 5741, piața Fő nr. 9. Pentru informații suplimentare contactați primăria din Chitighaz, telefon: 06-66/250-122.

A.C.

Părerile autorilor nu coincid întotdeauna cu opinia Redacției. Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor publicate în Foaia românească aparține autorilor. Foaia românească nu garantează publicarea textelor nesolicitate de redacție.

Pe copertă: Caravana ICR i-a apropiat pe copiii din Micherechi de cărți
 (Foto: Ana Cioca)

Citatul
săptămânii

„Prima lege a supraviețuirii: să nu gândești; iar dacă totuși nu te poți abține, atunci obișnuiește-te să taci; și dacă ți-e imposibil să taci, nu-ți mai rămâne decât ultima șansă, să spui invers decât ai gândit!”

Augustin Buzura

Cu poalele-n cap

Un „ziarist” din Arad a publicat săptămâna trecută un articol critic la adresa românilor din Ungaria, cu titlul „Români buni, români răi?” *Andrei Ando*, alias *Andó András*, până de curând a fost redactorul-șef al revistei maghiare „Nyugati Jelen” din Arad, actualmente este directorul general al ziarului „Observator” din Arad, iar mai nou este și colaborator al revistei „Cronica”, editată de Autogovernarea pe Țară a Românilor din Ungaria. Andó a devenit deci, dintr-o dată, și mare specialist în problemele românilor din Ungaria. Deoarece sunt atinsă personal de editorialul ziaristului arădean, publicat în „Observatorul” din 11 martie, (deocamdată) nu doresc să mă folosesc de dreptul la replică, doar să-l comentez. Apoi vom spicui și din comentariile foarte interesante ale cititorilor ediției online a revistei „Observator”. (Pentru o citire mai ușoară a acestor comentarii, am intervenit doar în corectarea semnelor diacritice și a greșelilor de tipar și ortografice.)

Articolul în cauză începe prin a ne da lecție de jurnalism: „Doamna Iova este combativă, surprinzător de combativă dacă ne gândim la faptul că ziarul pe care dânsa îl editează (Foaia Românească) face opoziție activă într-o comunitate de români nu mai mare decât un orașel arădean, și dacă ținem cont că interesul unei minorități nu este să se scindeze, ci – dimpotrivă – să își protejeze drepturile, cultura, tradițiile, identitatea, făcând front comun împotriva asimilării.” Poate dacă domnul Andó nu doar de câteva săptămâni ar citi presa românilor din Ungaria, și-ar da seama că „Foaia românească” tocmai asta face: protejează drepturile, cultura, tradițiile și identitatea românilor din Ungaria. Și o face deja de 58 de ani!!!

„Nu știu ce o mână în luptă pe doamna Iova și nici nu mă interesează; nu o cunosc pe dânsa personal...”, recunoaște ziaristul arădean, care probabil a uitat (sau poate nu?) vremurile când era și el ziarist maghiar. Activitatea oricărui ziarist de minoritate este o luptă continuă: o luptă pentru ca cititorii săi să nu-și uite limba, o luptă ca să le mențină sentimentul de identitate, etc. etc. Dar, așa cum domnul Andó și recunoaște, pe el toate astea nu-l interesează.

„Opiniile dânsului s-au transformat într-o campanie prelungită de presă împotriva unor lideri ai românilor din Ungaria, care nu cred că folosește comunității românești din țara vecină și nici modulul în care această comunitate este percepută aici, în România.” Credința nimănui din afara comunității românești din Ungaria nu prea contează când este vorba despre reprezentarea acestei comunități, care deja de prea multă vreme

este făcută de persoane incapabile, care au cumpărat voturile ungarilor și țiganilor pentru a-și întări pozițiile de conducători. Iar dacă nici presa, câinele de pază al democrației, nu-i așa?, nu prezintă aceste realități, cine să le facă? Parlamentul de la Budapesta? Sau asociația pescarilor? Pe de altă parte, problemele românilor din Ungaria chiar de atunci sunt mai bine cunoscute în România, și nu mă gândesc la Arad, ci la București, de când ne-am propus să nu mai prezentăm o imagine falsă a acestei comunități, să constatăm boala de care suferim și în acest sens să cerem ajutor.

„Se prea poate să fie o problemă personală, de vreme ce și Eva Iova și Autogovernarea editează câte o publicație, care sunt concurente deci trebuie să își împartă fondurile primite de la bugetul statului maghiar...” Reamintim pentru toți neștiutorii că Foaia românească apare din 1951, și nu din 2001, cum o face revista Autogovernării, care a pornit ca un buletin al AȚRU, dar după ce conducătorii acesteia și-au dat seama că în acest fel nu se pot „fura” banii Foii, au schimbat tactica. „Cronica” scrie aproape despre aceleași subiecte ca „Foaia”, decât că prima o face cu două săptămâni întârziere. Asta da presă de calitate.

„Mai departe, doamna Iova este membră a Autogovernării și ca atare are la dispoziție toate pârgurile pentru a-și împărtăși neajunsurile în cadrul organizației; cum se spune, să spele rufele murdare în familie, scutind astfel opinia publică de tabloul unui lung război de gherilă neplăcut, care nici nu sunt conștienți că îi pasionează pe românii din Ungaria și pe românii din România. Dacă nu procedează astfel,

mă duce cu gândul la faptul că a ales să facă opoziție de dragul contradicției și nu pentru a rezolva eventualele deficiențe ale sistemului din care și dânsa face parte. Mie imaginea unei comunități cu poalele ridicate în cap nu îmi face plăcere, și cu atât mai puțin cu poalele ridicate tot timpul în cap!” Apropo de poale-n cap. Nu ne interesează deloc plăcerile dumneavoastră, (despre care am auzit câte ceva și poate vom și scrie la momentul potrivit) și nu știm ce „pârgii” (poate scripeți) ar putea avea câțiva români într-o organizație cu majoritate ungurească și doar cu nume românesc. Credeți că un grup de oameni, numai pentru că aparține unei minorități naționale ar trebui să înghită în sec și să accepte toate porcăriile care se fac în numele său? Știu că numeric nu se pot compara, dar aș vrea să văd când ar accepta în mod tacit comunitatea maghiară din România să se facă pe pielea ei astfel de lucruri ce se fac în numele nostru sau când ar accepta UDMR să fie condusă de români. Dar nici slovacii din România sau Ungaria nu cred că ar suporta așa ceva.

„Ce dorește doamna Eva Iova? Ca acei 10.000-20.000 de români din Ungaria să se împartă în tabere, biserițe, cete? Ca unii să fie proclamați români buni iar alții români răi?! Ca statului maghiar să i se facă la un moment dat lehamite de polemica românească și să reacționeze tăind din bugetul instituțiilor românești, în ideea că par mai preocupate să se rățoiască unele la altele, decât să protejeze minoritatea? Mă întreb dacă atunci doamna Iova ar fi, într-adevăr, fericită și s-ar simți împlinită.

(Continuare în pag. a 4-a)

EDITORIAL

Absurdistan

De la Caragiale și Ionesco încoace știm că absurdul se manifestă în primul rând prin comic, pentru că nu oferă nici o ieșire, fiind mai deznădăduitor decât tragedia. Absurd este tot ce contrazice gândirii logice, tot ce este contrar bunului simț. Mai simplu: când îți vine să plângi, dar nu poți de râs.

O astfel de situație absurdă s-a ivit zilele trecute la ședința Autogovernării Românești pe Capitală. După ce la prima ședință din acest an de acum câteva săptămâni majoritatea membrilor (5 din 9) nu au votat nici măcar ordinea de zi, întâlnirea s-a dizolvat. Atunci, celor trei români din Ungaria (cercetătoarea *Maria Berényi*, preotul ortodox *Marius Maghiaru* și *Gheorghe Jancsin*, originar din Băntana) li s-au alăturat membrii unguri *Józsa Ferenc* și *Papp Zoltánné*, soția celui Papp (despre a cărei etnie nu ne mai este permis să vorbim) care exact cu 10 ani în urmă a reușit să blocheze înființarea Autogovernării pe Țară a Românilor din Ungaria. La ședința de marți, 17 martie, raportul de forță s-a schimbat din nou. Jancsin, prietenul și fostul consătean al președintelui AȚRU, a trecut de cealaltă parte, votând în mod fidel alături de mica echipă a președintei *Anna Roxin*, fostă Bălint. Nu pentru prima dată, dar din nou cu insistență, *Maria Berényi* a propus să se supună votului desființarea Autogovernării Românești pe Capitală, pentru că aceasta nu servește interesele românilor din Ungaria. Au votat pentru desființare: *Berényi*, *Maghiaru*, *Józsa* și *Pappné*. Ceilalți (*Anna Roxin*, fostă Bălint, *Jancsin*, *Csikós István*, *Kovácsné Rojcssek Anna Mária* și *Dady Kálmán* – după cum se vede, cu toții au frumoase nume românești!) au fost contra desființării. Cum să nu te umfle râsul sau să te sufoce plânsul, când vezi că și *Pappné* s-a săturat deja de mizeria din jurul Autogovernării pe Capitală...

O altă absurditate este că „eterna și fascinantă” conducere a Autogovernării pe Țară a Românilor din Ungaria a decis ca ședința ordinară a Adunării Generale să fie sâmbătă, 21 martie, niciunde altundeva decât în frumoasa noastră Capitală, și nu oriunde, ci în Casa Naționalităților din sectorul V, *Belváros-Lipótváros*, fiind găzduită de autogovernarea de sector a Anei Roxin, fostă Bălint. Deci, după momentul de acum 10 ani, când toți strigam în lung și-n lat că etnobișnițarii s-au infiltrat în autogovernările românești, în 2009 mergem noi la ei să ținem ședințe comune. Adică, se duc ei la ei. Nu trebuie să fii mare analist politic, să-ți dai seama cine cu cine se va alia pentru următoarele alegeri, cui îi convine perfect această stare umiltoare în care se află comunitatea românească din Ungaria. Deja de un deceniu.

Aceștia sunt cei care nu s-au jenat ca, acelor membri ai Adunării Generale care acum doi ani au cerut ca la ședințele Autogovernării Românești să se vorbească românește (sic!), acum le-au trimis invitații de doar trei rânduri, e adevărat că în limba română, dar fără să specifice măcar ora la care se va ține ședința. Bineînțeles, în cele trei rânduri nu au mai încăput nici ordinea de zi, nici alte informații referitoare la ședință. Care de altfel sunt obligatorii să se trimită tuturor deputaților. Ceilalți membrii AȚRU au primit invitații complete în ungurește. Cât despre obligații, în acest subiect nu intrăm, deoarece autogovernările din Ungaria, nici cele locale și nici cele minoritare nu mai au nici un Dumnezeu de când Oficiilor de Administrație Publică li s-a retras dreptul de a controla funcționarea acestora. Acum toată lumea este liberă să facă orice. Vorba lui Caragiale este valabilă și la noi: „Nu ne bântuie numai frica de a ne spune părerea, ci și frica de a asculta, exprimată cu îndrăzneală de către altcineva, părerea noastră proprie... Tremurăm ca nu cumva glasul celui altcineva să pară a fi al nostru; [...] Trecem pe lângă absurditate, și nu ridicăm măcar o sprânceană revoltată; auzim neghiobia, și nu zbârcim măcar dintr-o nară dezgustată; vedem impostura și ticăloșia, și zâmbim frumos, ca la întâlnirea celor mai bune cunoștințe.” Curat murdar, nene lăncule! Eva Iova

Pe scurt...

**PETRE COZMA, DECORAT
DE MINISTRUL SPORTURI-
LOR DIN UNGARIA**

Petre Cozma, tatăl handbalistului Marian Cozma, ucis acum o lună la Veszprém, a primit sâmbătă, 14 martie, o înaltă distincție a statului ungar la București. Petre Cozma a fost decorat cu Premiul de Aur al Sporturilor de către ministrul sportului Gyenesi István, ca urmare a conduitei sale de după moartea fiului său. Petre Cozma a dat dovadă de o exemplară măreție umană, vorbind tuturor despre pace și cum să ne respectăm unii pe alții.

**COOPERARE TRANSFRONTALIERĂ
CEFA-CRÂSTOR**

Aceste două localități dispun de o colaborare de prietenie din anul 1997. În cadrul programului de colaborare transfrontalieră 2009, localitățile au înaintat un proiect de circa 90.000 euro, pentru unele acțiuni comune, programe culturale și sportive, întâlniri de afaceri și organizarea zilelor satului. Prin aceste relații comune, copiii din cele două comune au posibilitatea să se întâlnească și să aibă un permanent raport de schimb.

**INUNDAȚIILE DIN SEGHE-
DIN ÎN EXPOZIȚIE**

La biblioteca Somogyi din Seghedin o expoziție rememorează inundațiile catastrofale din Seghedin de acum 130 de ani, precum și reconstrucția ce i-a urmat. Expoziția intitulată „Europa pentru Seghedin – inundații și reconstrucție” poate fi vizionată până pe 31 martie.

SANTANA LA BUCUREȘTI

Evenimentul va avea loc pe 4 iulie, în cadrul festivalului B'estfest. Santana se va alătura, astfel, unor artiști precum The Killers, Thievery Corporation, Moby, Franz Ferdinand, The Ting Tings. Timp de mai bine de patru decenii, Carlos Santana a evitat cu succes încadrarea într-un anumit gen muzical, a depășit bariere culturale și geografice și a transformat încărcătura pasională a chitarei sale într-una dintre cele mai renumite. Artistul este descris drept „lumină călăuzitoare și un adevărat virtuoz al muzicii rock”.

Cu poalele-n cap

(Urmare din pag. a 3-a)
Și mă întreb dacă românii în numele cărora vorbește dânsa acum (mulți, puțini, câți or fi) s-ar simți mai realizați dacă școlile lor nu ar mai primi finanțări nici măcar la nivelul actual, ori dacă și cultura lor ar fi lăsată la chere-mul patriei mamă pe care o doare exact în cot de ea, ori dacă serbările lor tradiționale s-ar rări și ar dispărea, în lipsa fondurilor necesare.” Cum să înțelegem acest lucru? Adică, dacă nu vom fi „strâns uniți în jurul partidului și al președintelui”, nu vom mai putea dansa românește? Iar dacă nu vom înghiți „gălusca” numită autoguvernare, atunci ni se vor desființa școlile? Interesantă democrație.

Și totuși, nici avertizarea viscerală din final nu este orice: „La un moment dat statul maghiar ar putea spune că s-a saturat de mândria românilor din Ungaria și i-ar putea trimite în grija statului român, care nu răzbește nici cu proprii cetățeni. Atunci, românii din Ungaria într-adevăr nu și-ar mai ridica poalele în cap, pentru că dacă vor depinde de statul român, nu vor mai avea nici poale...” Are ce are cu poalele!? Să înțelegem, deci, că românii din Ungaria nu au dreptul să se plângă de nimic în Ungaria, nici dacă ungurii și țiganii (pardon, rromii) le papă toți banii și se folosesc de drepturile lor, dar ungurii din România pot să critice în orice hal statul ai cărui cetățeni sunt și care nu e preocupat toată ziua de asimilarea acestora? Sau poate se satură Ungaria de noi și ne expulzează. Doamne ajută, dar cu pământ cu tot. Sau, cine știe, poate vine România peste noi. Ce ne facem atunci, tovarășe Andó?

Eva Iova

COMENTARII

Un arădean

Iată o față a dlui Ando pe care până acum a ținut-o bine ascunsă: cea de reprezentant al statului maghiar! De unde și până când? Și, apoi ce-i cu amenințările acestea nerușinate pur și simplu: că (odată...) statul maghiar s-ar putea „sătura de mândria românilor...” și – supărat nevoie mare – „...i-ar putea trimite în grija statului român!” Adică, i-ar expulza, cu alte cuvinte!!! Zău, monșer? Tu așa ai face dacă ai fi ceva mahăr în Ungaria?

XXX:

Mare rușine acest articol! Uite pe cine îl credeam noi un om corect. Până la urmă însă și a dat arama pe față!!!!!!!!!!!!!!

un român din Ungaria:

Andriskám, ce ar fi să-ți vezi tu de treabă și să nu te ocupi de pro-

blema românilor din Ungaria. Mătură numai în curtea ta...

Un contribuabil:

Stimate domnule Ando! Înainte de a arăta exemplul Catedrei de limba și literatura română din Seghedin, ar fi fost bine să vă informați la fața locului (sau cel puțin să ascultați părerea ambelor părți), despre cauzele reale pentru care s-a ajuns la o asemenea situație. Să nu uităm de faptul, că vorbim despre o universitate de stat și nu de una particulară, care funcționează din banii contribuabililor.

„Nu știu ce o mână în luptă pe doamna Iova și nici nu mă interesează...” – destul bai d-le Ando că nici nu vă interesează subiectele articolelor Dvs. Dacă v-ar interesa alți afla că cei pe care îi susțineți fac de rușine zi de zi o comunitate întreagă. Acești oameni au fost în stare să interzică folosirea limbii române la Adunarea Generală a Autoguvernării pe Țară, au fost amendați cu bani grei de Trezoreria de Stat pe nereguli în gospodărire etc. etc. Sunt un român contribuabil în Ungaria.

Prin urmare, am tot dreptul să pretind ceva de la statul pe care îl susțin cu bani. De exemplu, vreau învățământ și mass-media în limba mea maternă. Nu vreau să mă întorc în epoca în care nu am spălat nici o rufă, ci am acoperit tot cu nepăsare, iar acum suportăm consecințele: copii români care și-au pierdut limba maternă, comunități tot mai mici și o șefă de catedră incapabilă să conducă o astfel de instituție... Printre altele acestea sunt consecințele tăcerii și rufelor nespălate.

romung:

Bravo domnule Ando! Aveți un articol pe care l-ați trântit stând la o cafeluță, undeva în birourile șefilor românilor din Ungaria. Știați că șefa catedrei de română era și până acum doamna Iova slovacă despre care binevoii să pomeniți. De ce? Catedrele de naționalitate din Seghedin formează un institut de minoritate a cărui șefă era doamna slovacă. O știți pe fosta șefă de catedră? Cu siguranță, nu? Propun s-o cunoașteți și să stați de vorbă cu studenții ei! Merită.

În fine, care este alternativa domniei voastre? Mai bine să taci, și să suporti toate prostiile altora, numai de dragul unității? Să-i accepți pe cei care au ajuns șefi folosindu-se masiv de voturile oamenilor care n-au nici o legătură cu românii din Ungaria? Vi s-

a povestit despre aceste împrejurări, la cafeluța aia? Mă-ndoiesc.

cu poalele-n cap:

Kedves Andó András, uimitor că te erijezi în salvatorul românilor din Ungaria și că nici pe slovaci nu vrei să-i lași de izbeliște (cu așa nume de familie, e de înțeles). Nu mă îndoiesc însă că în firava circumvoluțiune care își păstrează încă integritatea deontologică (vorba unui pamfletist) de rezistență la ameliatoarele (pentru tine) avantaje materiale cu care te îmbie Cronică, vezi foarte bine despre ce e vorba.

bucur:

Mă întreb ce te mână pe tine în această luptă, András. Vrei, probabil, să fii noul șef de catedră la Seghedin. Recunosc, ai fi mai bun ca fosta șefă, ea nici așa nu știe să scrie cum o faci tu în articolul de față. În schimb, se pricepea de minune să transfere fondurile instituției în buzunarul propriei familii. Ți se pare normal? De ce nu încerci să faci o anchetă despre cum și de ce a demisionat de bunăvoie persoana în cauză. Ar fi mult mai palpitant decât atacurile spre Eva Iova.

sunt un nesimțit:

Stimate Andó András, fără îndoială că nu știi de faptul că noul dumatăleș, directorul executiv al Cronicii, aparținând al bisericii baptiste, a fost nevoit să plece din învățământ deoarece a avut legături cu o elevă minoră? Te complaci mai departe să lucrezi cu acești oameni?

un cronicar:

Ce să zic? Acest articol parcă ar fi antena ziarului Cronică. Totuși, domnule Ando Bandi, pe dumneavoastră nu vă deranjează că la ședința AȚRU-lui a fost interzis cuvântul și limba română? Pe dumneavoastră nu vă deranjează că susținătorii dumneavoastră apostrofează cu Gunoii spurcat pe preotul ortodox din Cenadul Unguresc?

părinte:

AȚRU a stat de partea extremă Jobbik atunci, când s-a discutat despre statuia lui Șaguna.

un cronicar:

Noi ne vom păstra și școala, care permanent e în pericol. Noi românii din Ungaria vom lupta conta etnobusiness-ului. Kedves Andó András, magyarként ne dugja az orrát a magyarországi román kisebbség ügyeibe. Ați înțeles?

Simbolul discordiei din Budapesta, pe cale de dispariție

Trecând aproape în fiecare zi Dunărea peste Podul Elisabeta din Budapesta și aruncând de fiecare dată o scurtă privire spre fosta biserică macedoromână de pe malul râului, din piața Petőfi, nu am putut să nu observ că de câteva săptămâni au început lucrări de renovare la turnul bisericii.

Zilele trecute, pe un site de internet a apărut un articol cu următorul titlu: „O rană a războiului va dispărea din inima Budapestei”. În acest articol se scrie despre lucrările de reconstruire a turnului bisericii, distrus de bombardamentele celui de-al Doilea Război Mondial, și care – cum am mai scris într-un articol publicat chiar în paginile Foii – lipsind din aspectul integral al bisericii, undeva a reprezentat și neînțelegerea ivită în ultimii ani, privind apartenența canonică a bisericii. Și iată acum, peste scurt timp, acest simbol al discordiei va dispărea pentru totdeauna. (Ceea ce nu înseamnă, bineînțeles, că și cauza conflictului va dispărea.)

Articolul citat pomeneste că începerea lucrărilor a fost posibilă datorită returnării Ungariei de către Rusia a colecției de cărți de la Sárospatak, luată încă de Armata

Roșie, statul maghiar în acest mod recompensând gestul nobil al rușilor. Adevărul, însă, sună altfel, potrivit articolului. Episcopul Ilarion al Eparhiei Ortodoxe Maghiare, pentru această muncă foarte costisitoare **a căutat și a găsit** mai mulți sponsori, dintre care și o firmă mare și cunoscută, care s-au angajat să refacă integral turnul bisericii. Prima etapă a lucrărilor, care înseamnă ridicarea pereților turnului potrivit planuri-

lor originare, va costa în jur de 200.000 de euro, iar cupola turnului, care va fi făcută din aramă și vopsită în așa fel ca să nu difere de turnul existent, va costa de trei ori mai mult, adică în jur de 600.000 de euro. Cei din Piața Petőfi speră ca lucrările să fie terminate până la sfârșitul verii, iar la slujba de sfințire vor fi așteptați reprezentanții tuturor bisericilor ortodoxe din Ungaria.

Desigur, bucuria noastră, a românilor ortodocși din Ungaria atunci ar fi deplină în acest caz, dacă urmașii macedoromânilor pestani de la sfârșitul secolului al XVIII-lea și ai românilor ardeleni stabiliți în Pesta în a doua jumătate a secolului al XIX-lea, adică noi, și astăzi am putea sluji în această biserică. Din păcate, acest vis, cum a fost în trecut, astăzi este doar o iluzie, care poate va rămâne una veșnică pentru noi. Pe de altă parte, putem afirma că prin insistență înțeleaptă și cu respect față de aceia care vor să ne ajute, am putea găsi și noi sprijin nu numai din partea statului pentru realizarea nevoilor și scopurilor noastre, care sunt destul de multe și apăsătoare pentru viața bisericii noastre.

Pr. Marius Maghiaru, Budapesta

Programe culturale în orașul Julia

În Julia, locuitorii și turiștii se pot bucura tot cursul anului de programe culturale și evenimente distractive. Nu demult s-a încheiat ediția din acest an a Carnavalului Renascentist, iată că a și început un nou festival, „Festivalul Primăverii”. O gamă variată de programe, festivaluri și manifestări așteaptă oaspeții și locuitorii orașului pe tot parcursul anului:

Ediția a IV-a a Festivalului Primăverii (15 martie–15 aprilie)

Zilele Julei și Sărbătoarea Paștelor (11–12 aprilie)

Ediția a X-a a Festivalului Pălincii (17–19 aprilie)

Duminica florilor (10 mai)

Tura Internațională a pompierilor ediția a XVIII-a (21–24 mai)

Promenada de vară (20 iunie – 20 august)

Programele Teatrului Cetății (26 iunie – 9 august)

Festivalul dansului popular din regiunea Crișurilor (26–28 iunie)

Serile Cetății ediția a XIX-a (24–26 iulie)

Ediția a XV-a a dansului unguresc internațional (14–16 august)

„Florile din grădina cetății” ediția a III-a (28–30 august)

Ziua artei „Erkel” (7 noiembrie)

„Advent” la Cetate (29 noiembrie – 23 decembrie)

Festivalul mierii și a turtei dulci ediția a II-a (11–13 decembrie)

A.B.

Pe scurt...

JULA

Miercuri, 11 martie, Teatrul de Amatori al Liceului „N. Bălcescu” din Julia a jucat piesa regizată de **Eleonora Chiriac** „Arlechino, sluga la trei stăpâni”, pe scena Centrului de Cultură și Artă din Timișoara. Elevii-actori de la Julia au avut mare succes pe scena timișoreană.

MICHERECHI

Clădirea „Oastei Domnului” din Micherechi se află într-un proces de revovare. Lucrările din exteriorul clădirii includ izolarea și tencuirea pereților. Fondurile pentru reînnoire, estimate la 800.000 mii de forinți, provin din fondurile adunării și din donațiile membrilor „Oastei Domnului”.

JULA

Înainte de Paști, pe 7 aprilie, elevii școlii generale și ai grădiniței românești din Julia vor fi introduși într-o atmosferă de poveste, printr-un spectacol susținut de Teatrul de păpuși „Palânta” din Julia. Piesa, care va cuprinde teme biblice, va fi jucată în Sala Mare a Centrului Cultural Românesc, cu începere de la ora 9.30.

CRĂSTOR

În această lună, în ziua de 25 martie, de Bunavestire, capela ortodoxă din Crăstor își va serba hramul. Sfânta Liturghie va începe la ora 10.00.

ORADEA

Membrii „Oastei Domnului” din Micherechi vor participa pe 22 martie la seri duhovnicești, la ostașii din Oradea. Aflându-ne în Postul Paștelui, coristele Oastei din Micherechi se pregătesc cu noi cântări pentru sărbătoarea Învierii Domnului, astfel în fiecare vineri după-masă, cu începere de la ora 19.00, se întâlnesc la repetiții.

JULA

Pe 16 martie, Editura de cărți școlare „Apáczai” din Ungaria a ținut o oră de limba maghiară elevilor clasei a 3-a a școlii generale românești din oraș. Scopul întâlnirii a fost prezentarea și propagarea manualelor de la această editură.

2009 Anul Wurmbrand!

Richard Wurmbrand s-a născut la București, pe 24 martie 1909, într-o familie de evrei, cel care mai târziu a fost gratulat cu titlul de „Apostolul Pavel al Cortinei de Fier”. Personalitate marcantă a secolului XX, un lider creștin atipic care nu poate fi asociat unei denominațiuni sau vreunui curent doctrinar, un evreu mesianic ajuns la Hristos după ce i-a fost ucenic lui Marx, un om torturat pentru credință care a avut numai cuvinte de milă și dragoste față de torționarii săi, un luptător neînfricat pentru drepturile bisericii prigonite de pretutindeni, fondator al unei organizații respectate – Vocea Martirilor, un predicator extrem de apreciat, poliglot, dar și un scriitor prolific ale cărui cărți au fost traduse și multiplicare mai mult decât cele ale oricărui alt român, un om care alături de Alexandru Soljenitin a jucat un rol crucial în atragerea atenției opiniei publice internaționale asupra ororilor din spatele Cortinei de Fier – acestea sunt doar câteva fațete ale personalității sale complexe care au cucerit pe cei care au avut șansa să vină în contact cu el.

La inițiativa site-ului Libertate Religioasă, creștinii români îl celebrează de-a lungul întregului an 2009, an declarat „Anul Wurmbrand”, în semn de omagiu la comemorarea centenarului nașterii sale.

Site-ul www.richard-wurmbrand.ro îi este dedicat în întregime și este dezvoltat cu scopul de a recupera cât mai mult din bogățiile moștenirii sale spirituale. Datorită contextului în care a trăit, Richard Wurmbrand este mult mai bine cunoscut în afara granițelor decât de compatrioții săi, așa că se consideră ca un gest de reparație morală acest demers care dorește să-i ajute pe români să-l descopere pe acest titan al credinței creștine.

Pagina web dedicată Centenarului Wurmbrand face totodată apel la toți cei care dețin documente scrise, audio, video, fotografii precum și orice informații autentice legate de viața și activitatea lui Richard Wurmbrand, în mod special cei care l-au cunoscut și i-au fost colaboratori, să ia legătura cu realizatorii acestui site pentru a explora modalități de împărtășire a acestora.

Scopul este ca prin intermediul acestui demers Richard Wurmbrand să fie adus mai aproape de tânără generație, cea care are atâta nevoie de modele de trăire autentică împreună cu Hristos.

Amintiri cu sfinți, de Daniel Brânzei

Richard Wurmbrand – o biografie?

L-am vizitat pe Richard Wurmbrand după ce frați din țară mi-au cerut să încep să scriu o biografie a dânsului. Mi-a fost greu să i-o spun direct, ca să nu mă asemeuie cu un vultur fără tact care a început să-i dea târcoale prematur. Deși m-am ferit, cu intuiția lui ieșită din comun a înțeles repede care era ținta întrebărilor mele.

L-am spus: „Aș vrea să știu și eu și ar vrea să știe și alții întâmplări din viața dumneavoastră. Dacă nu ne spuneți, cum am putea afla? Mă gândesc mai ales la întâmplări din perioada copilăriei și a tinereții dumneavoastră. Lucruri pe care nu le știu nici tanti Sabina...”

M-a privit șugubăț și mi-a întors-o vesel: „Sigur că nu le cunoaște Sabina! Dacă ar fi cunoscut ea toate câte le-am făcut eu, crezi că m-ar mai fi luat?”

Am căutat să trec de această glumă și am insistat să ne spună ceva. Mi-a răspuns: „Există în viața fiecărui om și lucruri care trebuiesc trecute cu vederea și ascunse sub tăcere. Ce-am crezut că este bine și folositor să se știe despre mine am presărat ca pe niște semințe de viață în

cărțile mele. Citiți-le pe toate și veți afla totul despre viața mea.”

Era în acest sfat o sențință și o îndrumare providențială. Cuvintele acestea îmi încuiau tainele unei vieți extraordinar de bogate dincolo de limitele curiozității mele și a altora. În același timp însă, afirmația îmi recomanda, poate voluntar, poate involuntar, metoda pe care trebuie s-o adopte acel ce se va apuca vreodată să scrie o biografie a

lui Richard Wurmbrand. La urma urmei, o viață de om nu poate fi înțeleasă dincolo de contextul în care a trăit, luată afară din lumea în care s-a format și a evoluat spre împlinire. Iată de ce, această carte va fi, nu o narațiune rece, ci o însumare de „petece de amintire”, o punere împreună a fragmentelor presărate prin cărțile, predicile și întâlnirile cu acest om de excepție care a fost Richard Wurmbrand.

Desen animat și film documentar despre viața lui Wurmbrand

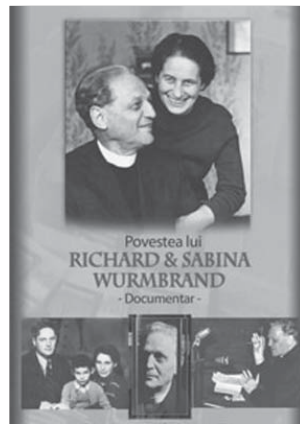
În toamna anului trecut a avut loc la Buziaș premi-

era mondială a filmului de desen animat, inspirat după viața lui Richard Wurmbrand, cât și a filmului documentar „Viața lui Wurmbrand”. Cele două DVD-uri pot fi comandate prin internet de pe site-ul www.libraria-crestina.ro, prețul acestora fiind câte 20 lei.

Desenul animat „Povestea lui Richard Wurmbrand” este distribuit de Alfa Omega TV în cadrul serialului Eroii Luminii, o serie de desene animate pentru copii, care prezintă

viețile unor eroi adevărați din istoria creștinismului.

Evenimente la centenar

În 24 martie 2009 se aniversează 100 de ani de la nașterea lui Richard Wurmbrand. Pastorul Richard Wurmbrand, închis pentru credință timp de 14 ani în închisorile comuniste din România, a fondat organizația Vocea Martirilor, cu filiale în 35 de țări, care îi ajută pe creștinii prigoniți din întreaga lume prin distribuirea clandestină de literatură creștină și prin propovăduirea mesajului iubirii creștine, adresat prigonitorilor creștinismului.

Forumul Civic Creștin și Vocea Martirilor organizează evenimente legate de Centenarul Richard Wurmbrand (1909–2009). Primul eveniment are loc în 24 martie, ora 18.00 (ora României), în București, la Ateneul Român. Participă Mihai Wurmbrand, Tom White, Lucia Hossu-Longin, Ioan Pănică. Tot în această zi, la Centrul Areopagus din Timișoara va fi organizat un eveniment special dedicat pastorului Richard Wurmbrand, cu participarea lui Dănuț Mănăstireanu și a lui Emil Bartoș. Intrarea va fi liberă. Pe 26 martie, cu începere de la ora 18.00 (ora României), la Colegiul Richard Wurmbrand din Iași va avea loc comemorarea pastorului.

Un alt eveniment cu ocazia centenarului va avea loc în data de 28 martie, ora 18.00 (ora României), la Casa de Cultură a Studenților din Cluj-Napoca. Din cauza locurilor limitate, intrarea se va face și aici pe bază de invitații. De asemenea, duminică, 29 martie, Mihai Wurmbrand și Ioan Pănică vor fi oaspeții Bisericii Baptiste Mănăstur în serviciul de după-masă.

R.P.

„Cunoașterea lui Dumnezeu este cheia cunoașterii profunde a lumii. Nu există o realitate plus Dumnezeu, ci realitatea îmbrăcată în frumusețea lui Dumnezeu.”

R. Wurmbrand

Arhim. Teofil Părăian

„Important este să ținem de Dumnezeu

Să știți că mie totdeauna mi-a plăcut Evanghelia, pentru realismul ei. Niciodată nu m-am gândit cum zic unii: „Apăi, dacă n-ai credință destulă, nu-ți ajută Dumnezeu”. Nu se știe, dacă îți dă Dumnezeu după credința pe care o ai. Important este să te angajezi cu credința pe care o ai. Tatălui fiului lunatic nu i-a spus: „Dacă n-ai destulă credință, n-am ce-ți face”. Dimpotrivă, l-a ajutat cu credința câtă a avut-o. „De poți ceva, ajută-ne nouă, fie-ți milă de noi; cred Doamne, ajută necredinței mele” (Mc. 9, 22-24) și tot l-a ajutat Domnul Hristos. Important este să ținem de Dumnezeu, să nu ne răzlețim de Dumnezeu și să folosim rugăciunea aceasta, „Doamne, lisuse”, dar și alte rugăciuni. Să știți că eu nu sunt numai pentru rugăciunea aceasta, „Doamne, lisuse...”, se pot spune și alte multe rugăciuni, rugăciuni liturgice, și în trecut, și în Preteric, dacă cauți, găsești și alte rugăciuni cu care s-au mântuit oamenii. De exemplu, Sfântul Ioanichie zicea: „Nădejdea mea este Tatăl, scăparea mea este Fiul, acoperământul meu este Duhul Sfânt, Treime Sfântă mărire Ție”,

aceasta era rugăciunea lui. Și noi putem zice cuvinte din psalmi, nu trebuie neapărat, tot timpul, să zicem „Doamne, lisuse...”, putem să zicem: „Mare ești Doamne și minunate sunt lucrurile Tale și nici un cuvânt nu este de ajuns spre lauda minunilor Tale”, putem să zicem: „Cât de minunate sunt lucrurile Tale Doamne, toate cu înțelepciune Le-ai făcut”, putem să zicem: „Slăvescu-Te că sunt minunat întocmit” și altele, și altele, câte ne pot veni în minte, să le zicem. „Pe Tine Te laudăm, pe Tine bine Te cuvântăm, Ție îți mulțumim, Doamne și ne rugăm Ție Dumnezeului nostru”, „De tine se bucură ceea ce ești plină de dar toată făptura, soborul îngeresc și neamul omnesc; ceea ce ești biserică sfințită și rai cuvântător, lauda fecioriei din care Dumnezeu S-a întrupat și Prunc S-a făcut, Cel ce este mai înainte de veci. Căci brațul tău scaun l-a făcut și pânțelele tău mai desfătat decât cerurile l-ai lucrat. De tine se bucură ceea ce ești plină de dar toată făptura, mărire Ție”. Ei, dacă le știi, le zici, dacă nu, nu le zici. Eu de obicei când spovedesc pe cineva întreb: „Știi să zici «Cuvine-se cu adevărat?»” De ce? Pentru că atunci când m-am spovedit eu la părintele Arsenie, el a zis: „Cuvine-se cu adevărat”, după ce mi-a dat dezlegarea.

Slujbă arhierească la Aletea

Cea de-a treia Dumini-că a Postului Mare se numește Dumini-că Sfintei Cruci. În această zi, în toate bisericile ortodoxe din întreaga lume, în timpul Liturghiei, crucea este purtată din altar, în mijlocul credincioșilor, pentru a fi cinstită, ca simbol al mântuirii noastre. Pentru creștini, Sfânta Cruce înseamnă puterea lui Dumnezeu, iertarea păcatelor, o viață nouă în Hristos, viața veș-

nică, dragostea dumnezeiască și victoria finală împotriva morții și tuturor forțelor răului. Dumini-că, 22 martie, în capela ortodoxă din Aletea, crucea va fi purtată în rândul credincioșilor de *Preasfințitul Siluan*, episcopul românilor din Ungaria. Noul clopot al bisericii din Aletea va aduna credincioșii dumini-că la Sfânta Liturghie Arhierească, de la ora 9.30.

A.B.

Hirotonie de diacon la Catedrala Episcopală din Jula

În data de 7 martie 2009, în Sâmbăta Sfântului Toader, la sfârșitul primei săptămâni din Postul Sfințelor Paști și în ajun de Duminica Ortodoxiei, la Sfânta Liturghie Arhierească săvârșită în Catedrala Episcopală împreună cu un frumos sobor de preoți și diaconi din Episcopia noastră, dar și din România, am făcut hirotonia întru diacon a lui *Sergiu Iulian Tomescu*.

Noul diacon al Episcopiei noastre ocupă în același timp funcția de secretar eparhial, după plecarea la Budapesta a părintelui *David Pop*, fostul secretar eparhial, care își va desfășura activitatea în cadrul Așezământului monahal „Sfântul Ioan Botezătorul” și a Centrului pastoral-misionar și cultural „Sfântul Vasile cel Mare” din capitală, care va funcționa pe lângă Capela noastră ortodoxă din Budapesta.

Părintele *Sergiu Tomescu* s-a născut în 18 februarie 1983, la Câmpulung-Moldovenesc din județul Suceava, este diacon de mir, căsătorit și înainte de venirea sa la comunitatea ortodoxă românească din Ungaria a fost președintele Asociației „Credința Ortodoxă” a Studenților Teologi din Cluj-Napoca (ACOST) și profesor de religie la Colegiul Economic „Iulian Pop” din același oraș, desfășurând numeroase activități în ascultă-

rile încredințate. La Episcopia noastră, pe lângă funcția de secretar eparhial, părintele diacon *Sergiu Tomescu* se ocupă și cu predarea orelor de religie la Liceul Românesc „Nicolae Bălcescu” din Jula.

La Sfânta Liturghie în care a avut loc și rânduiala hirotoniei au slujit împreună cu noi *pr. Ioan Avram*, slujitor la biserica Someșeni din Cluj-Napoca, *pr. Claudiu Morușan*, paroh al bisericii ortodoxe române din Melbourne – Australia, *pr. Marius Bolbos*, paroh al bisericii din Măcași, din județul Cluj, arhidiaconul *Bogdan Hrișcă* de la Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților, arhidiaconul *Andrei Pop* de la Episcopia Maramureșului și Sătmărulei și diaconul *Ciprian Ursuleasa* de la biserica „Izvorul Tămăduirii” din Su-

ceava, împodobind atmosfera de sărbătoare a acestor zile.

La aceste momente binecuvântate în care numărul slujitorilor din cadrul Episcopiei Ortodoxe Române din Ungaria s-a mărit, rugăm pe Bunul Dumnezeu să îi dăruiască noului nostru diacon și secretar eparhial sănătate deplină, zile îndelungate, înțelepciune, ascultare sfântă și ajutor bogat în noua slujire pe care și-a asumat-o și ne exprimăm speranța și convingerea că își va aduce pe deplin contribuția, împreună cu toți ceilalți sfinți slujitori, la îndeplinirea misiunii sfinte pe care Biserica noastră Strămoșască o face în rândurile credincioșilor ortodocși români din Ungaria.

† Siluan

Episcopul Eparhiei Ortodoxe Române din Ungaria

O viitoare educatoare în practică

Tabita Vaida este studentă la Facultatea „Tessedik Sámuel” din Szarvas, secția educatoare bilingve. În acest semestru face practica pedagogică la Grădinița din Micherechi, unde participă cu mare bucurie, fiindcă și-a ales profesia de educatoare din dragostea față de copii.

pa Arici, de la această grădiniță. Copiii sunt vioi, important este să ai răbdare cu ei și să-ți placă ceea ce faci. Nu demult, la grădiniță a fost organizată petrecerea copiilor, carnavalul. A fost un singur copil care nu a avut costum, toți ceilalți s-au pregătit cu mare entuziasm. Măcar am avut o

Tabita ne-a vorbit despre planurile ei de viitor, deoarece anul acesta termină facultatea.

„Nu știu cum o să fie în viitor, dar pe moment mai am încă o altă școală de terminat, Școala Biblică din Bichiș. Anul acesta o să termin Institutul Pedagogic din Szarvas, iar la anul voi termina Școala Biblică. M-am gândit să mă duc în străinătate. Și tatăl meu la Londra lucrează. Ar fi o bună posibilitate să învăț limba engleză. Actualmente sunt în practica pedagogică la grupa mijlocie, gru-

sarcină, deoarece m-am ocupat de acest pitic și l-am ajutat să fie doctor. L-am făcut repede o mască și l-am îmbrăcat în halat alb. A fost o mare bucurie să se vadă și el printre ceilalți, îmbrăcat în costum de carnaval. L-am făcut de-a dreptul fericit. Îmi place mult să fiu aici printre copii, să mă ocup de ei, să ne jucăm, să le citesc povești. Mi-aș dori să fiu educatoare și probabil cu timpul se va ivi și pentru mine pe undeva, un post...”, ne-a mărturisit studenta Tabita Vaida. A. Cioca

Colorează

Drepturile copilului

Apărarea drepturilor copilului a mobilizat organizațiile internaționale cu multă vreme în urmă. Ea a făcut obiectul unei Convenții adoptate de ONU în 1989 și redactate de mai multe state membre și organizații private. Obligând statele semnatare să respecte principiile pe care le formulează, Convenția se înfățișează astăzi ca un model de cooperare la scară planetară.

Ideea că cei mici au nevoie de-o protecție specială datează de la sfârșitul secolului al XIX-lea, dar abia în 1924, Declarația de la Geneva definește pentru prima oară drepturile lor. Acest text novator va fi mai târziu fundamentul declarației Drepturilor copilului, adoptate de ONU în 1959. Cu toate acestea, nimic nu obligă încă statele să-i respecte principiile. Pentru a merge mai departe, Organizația Națiunilor Unite a hotărât, cu ocazia Anului Internațional al Copilului (1979), să redacteze o convenție, adică un text pe care statele semnatare să fie constrânse să-l pună în practică.

O convenție pentru toți copiii

Redactată de reprezentanții a 43 de țări, membre ale Națiunilor Unite, și de mai multe organizații nonguvernamentale (ONG-uri), Convenția asupra drepturilor copilului a fost adoptată în final, de ONU, în 1989.

Ea definește copilul ca „orice ființă umană cu vârstă mai mică de 18 ani, în afară de situația în care majoratul are loc la o vârstă mai mică în legislația în care se aplică” și precizează că drepturile enunțate sunt ale tuturor, indiferent de rasă, culoare, religie sau origine.

Supraviețuirea și dezvoltarea

Primele drepturi ale copilului se referă la supraviețuirea sa, adică la necesitatea de-a se hrăni, de-a avea o locuință decentă, de-a beneficia de îngrijiri medicale... Acestora

li se adaugă cele legate de dezvoltarea sa: dreptul la informație, la educație, la cultură, la odihnă, la joc, la timp liber, la libertatea de gândire, de expresie, la religie, totodată și dreptul de a avea un nume, o naționalitate... la tot ce-i va permite să crească și să devină adult.

Protecția și participarea

Pe urmă, Convenția recunoaște copilului dreptul de a fi apărât împotriva tuturor formelor de exploatare, împotriva nedreptăților și tratamentelor vătămătoare. Copiii handicapați, copiii refugiaților sau copiii fără familie au în mod special nevoie de o protecție deosebită. În fine, copilul trebuie să poată participa la viața societății în calitate de persoană și, mai ales, are dreptul, ca orice adult, de a-și exprima liber opiniile și de a le vedea luate în seamă.

De la vorbe la fapte

A fost nevoie de aproape zece ani pentru redac-

tarea Convenției. Dar, în practică, nimic nu se schimbă dacă drepturile formulate nu sunt aplicate. Un organism internațional este însărcinat să verifice respectarea Convenției de către țările semnatare. E deja mult. Dar numai vreo șazececi de țări au ratificat Convenția, și, de pildă, Statele Unite, nu s-au hotărât încă să adere la ea. Străduindu-se să o facă cunoscută și adoptată de alte țări, ONU și ONG-urile continuă să lupte și astăzi, pentru ca toți copiii lumii să aibă aceleași șanse și aceleași drepturi.

Câteva mari drepturi definite de Convenție

- * Dreptul la viață
- * Dreptul la nume și la o naționalitate
- * Dreptul de a trăi cu propriii părinți
- * Dreptul la libertatea de expresie
- * Dreptul la libertatea de gândire, de conștiință, de religie
- * Dreptul la protecție împotriva tratamentelor vătămătoare
- * Dreptul la sănătate
- * Dreptul la educație
- * Dreptul la protecție împotriva exploatării prin muncă
- * Dreptul la protecție împotriva războiului și a privării de libertate

Săptămâna în care elevii au citit românește

Săptămâna trecută, Caravana Bibliotecii Institutului Cultural Român a pornit într-un turneu, împreună cu Teatrul Vis din Szekszárd, pentru a prezenta elevilor români povestiri, piese de teatru și diverse cărți în limba română.

copii și tineri Merlin din Timișoara a creat o atmosferă veselă în Căminul Cultural din Micherechi, introducând copiii într-o atmosferă de poveste.

La sfârșitul programului am stat de vorbă cu actorul Horia Ionescu.

Caravana ICR la Micherechi

Această întâlnire a avut scopul de a realiza un contact între elevi și profesioniști. Caravana Bibliotecii ICR a poposit în localitățile Seghedin, Julia, Micherechi și Chitighaz pentru a derula programul intitulat „Săptămâna aceasta citim românește”. După un turneu pe care caravana l-a început la Seghedin, după aceea la Julia, al treilea popas a fost la Micherechi, întâlnire la care copiii școlii generale din localitate au primit câte-un mărțișor din partea Bibliotecii ICR Budapesta, după care *Cristian Țarnă-Bacoșcă* a făcut o mică prezentare a bibliotecii, vorbindu-le totodată despre modul de a împrumuta cărți de la Biblioteca ICR Budapesta. *Horia Ionescu*, actor, regizor, director al Teatrului pentru

– Pentru elevii din Julia am pregătit o piesă a lui *Matei Vișniec*, o piesă în două personaje, iar pentru elevii din Micherechi am prezentat o povestire „Pungața cu doi bani”. Prezentarea s-a făcut la libera alegere. Pe 9 martie am fost la Filiala din Seghedin a ICR, unde am jucat spectacolul „Ultimul Godot” de *Vișniec*.

– Știați că fetița care s-a angajat să joace pe scena din Micherechi este o talentată povestitoare? Este câștigătoarea mai multor concursuri de povestire...

– Da, se vede. Mi-a făcut o mare plăcere să mă întâlnesc cu ea.

– În turneul pe care l-ați început la Seghedin și Julia, cum a-ți fost întâmpinați de elevi?

– Am fost întâmpinați foarte bine. Am felicitat-o

pe directoarea liceului din Julia pentru deosebita primire pe care ne-au făcut-o. Am promis că în scurt timp să revin cu piese pentru copiii. De altfel, teatrul nostru are un schimb cultural cu Teatrul de Păpuși din Seghedin. Chiar la sărbătorirea noastră de 60 de ani a teatrului va veni și teatrul din Seghedin. Noi venim anual odată, pentru spectatorii tineri din Seghedin, care nu trebuie să fie neapărat cunoscători de limba română.

– Ați jucat împreună cu *Florin Ionescu* și el actor profesionist, inițiatorul trupei „Vis” din Szekszárd. De unde această colaborare?

– Ne știm de mult timp și colaborăm foarte bine. Săptămâna trecută ne-am prezentat împreună la festivalul „Arcusfest” de la Budapesta, cu un spectacol în limba română „Cartofi prăjiți cu sos de măcriș”. Acolo am jucat eu cu fiul meu, care este și el actor și cu *Florin*.

– Pentru viitor, ce planuri profesionale aveți?

– Din punct de vedere al meu personal, curând voi scoate două spectacole la teatrul Merlin, „O noapte furtunoasă”, o piesă de teatru de *I. L. Caragiale* și „Albă ca zăpada și cei șapte pitici”, special pentru cei mici, pentru aniversarea de 60 de ani de Teatru de păpuși în Timișoara. Datorită faptului că am fost printre românii din Ungaria, aș dori să mai vin pe aici să bucurăm publicul, să râdă, să se simtă bine.

Ana Cioca

Caravana ICR la Micherechi

Caravana ICR la Julia

Caravana ICR la Julia

Un Mărțișor cu Taraful „Ceatăra”

Cu prilejul sărbătorii Mărțișorului, Ambasada României la Budapesta a organizat pentru românii din Ungaria un concert de muzică românească din zona Codrului, susținut de **Ana Holdiș-Pop**, acompaniată de Ansamblul „Ceatăra” din Carei. Manifestarea a avut loc pe 6 martie, la Institutul Cultural Francez din Capitala ungară.

Taraful „Ceatăra” din Carei este un taraf tradițional autentic, compus din vioară, braci și gordună. Membrii componenți ai tarafului sunt frații **Adrian, Vlad și Bogdan Pașca**. Repertoriul muzical cules și ales cu discernământ de frații Pașca din zona folclorică Codru este cât se poate de tradițional. Alături de tinerețea lor stă talentul, seriozitatea și respectul cu care înțeleg să ducă mai departe tradiția muzicii instrumentale codrenești. Toate acestea au fost răsplătite cu succese obținute la diferite manifestări folclorice naționale și internaționale, concretizate prin valoroase premii. După concertul extraordinar i-am cerut un interviu purtătorului de cuvânt al formației „Ceatăra” din Carei, domnului **Adrian Pașca**.

– Sunt fratele mai mare dintre cei 7 frați, 4 băieți și 3 fete. Trei suntem muzicanți și alcătuim taraful „Ceatăra” și ne bucurăm că am avut posibilitatea să participăm în această seară aici, la Budapesta, unde am avut un public foarte călduros.

– Am înțeles că ați absolvit conservatorul?

– Eu sunt absolvent de conservator, fratele meu de

la vioară este anul trei la conservator, iar al treilea, fratele mai mic dintre noi trei, este student la Cluj, la științe economice.

– Și cum ați ajuns din zona Someșului pe malul Dunării?

– La invitația doamnei **Ireny Comaroschi**, ambasadoarea României la Budapesta. Ne-am întâlnit cu dumneaei anul trecut în decembrie la Jula, la spectacolul organizat de Consulatul General al României la Jula, cu ocazia Zilei Naționale a României la care am luat și noi parte. Dumneaei a rămas foarte plăcut impresionată de noi, și de atunci am bățut în cui, și de atunci am bățut în cui, un concert la Budapesta pentru luna martie.

– Vorbiți-ne puțin despre zona din care veniți!

– Noi trei, frații, locuim în Carei. Zona pe care o reprezentăm este Zona Codrului, a județului Satu Mare. Județul este reprezentat de fapt de două zone diferite, Zona Oașului, pe care toată lumea o cunoaște și este foarte popularizată, și cea de-a doua, Zona Codrului, pe care noi o reprezentăm. Ne bucurăm că putem să promovăm această zonă și avem de fiecare dată un mare succes pe unde mergem. Noi promovăm o muzică

tradițională, adevărată, și prin componența noastră, că suntem trei frați cu trei instrumente, și formula de trio-instrumental era formula în care se cânta în tot Ardealul, deci nu numai în zona noastră folclorică, asta înainte de a fi împrumutate acordeonul, taragotul, saxofonul, etc.

– Vă rog să destăinuiți cititorilor noștri, ce instrumente compun acest taraf și cum sunt pregătite aceste instrumente?

– Avem în componență vioara, braciul sau contra, cu acest instrument se realizează doar acompaniamentul armonic, și gorduna cu două strune, adică, ca origine este strămoșul contrabasului, deoarece, muzica, cum a evoluat, toată lumea a încercat să o complice. La început a fost foarte simplă, iar acum dacă o luăm ca origine aflăm și contrabas cu cinci corzi, iar dacă o luăm în timp când a avut contrabasul 2 corzi, înseamnă cu multe sute de ani în urmă. Și aceste instrumente tradiționale sunt manufacturate, sunt făcute de mine, „am furat” această meserie de la fostul meu profesor, **Dumitru Jederan**. Este o mare satisfacție să vezi că de sub mână ta ies niște instrumente care au o sonoritate destul de clară și pentru ceea ce promovăm noi sunt ideale, iar acest lucru nu-l confirm doar eu ci și specialiștii care ascultă aceste instrumente.

– Din ce lemn sunt construite și de ce nu sunt lăcuite?

– Se fac de obicei din lemn de rezonanță, fața se face din molid de rezonanță. Când am făcut prima dată instrumente, după niște modele mai vechi, nu aveam lemn de rezonanță, am lucrat cu lemn de brad. Mai târziu am făcut rost de lemn corespunzător și au ieșit niște instrumente mai bune. Spatele și pereții laterali ai instrumentelor se fac din lemn de paltin, pentru că paltinul este un lemn elastic, permite îndoirea lui. Arcușul se face din lemn de trandafir. Eu nu am avut întotdeauna esențele de lemn potrivite, dar am încercat să mă folosesc de ce-am avut. Încerc să confecționez tot mai bine, și de fiecare dată ies parcă tot mai bune, pe parcurs mi-am dat seama de niște secrete ale meseriei. Și fiindcă ați întrebat de ce nu sunt lăcuite, trebuie să vă spun că lacul de mobilă nu se folosește, pentru că închide sunetul instrumentului și pentru că nu este elastic, crapă după un timp. Se folosesc niște lacuri din rășini naturale, de obicei, și fiindcă nu întotdeauna pot face rost de așa ceva, le-am bălăuit doar, și le-am lăsat așa.

– Oricum arată foarte bine și așa, sunt mai autentice. Dar aveți și niște costume autentice. Vă rog să ne spuneți câte ceva și despre costumele pe care l-ați purtat în seara asta!

– Este un costum foarte simplu. Reprezintă simplitatea codrenilor. Este compus dintr-un clop de paie, destul de înalt, se zice că pe vremuri clopul reprezen-

ta situația materială a celui care-l purta, cu cât era clopul mai înalt, era mai gazdă cel ce-l purta.

– Am remarcat că ați avut clopuri destul de înalte în această seară!

– Noi le-am cumpărat, pentru că diferă de celelalte zone. Ale noastre ca să se diferențieze ca zonă sunt mai înalte decât celelalte. Avem o cămașă albă și gaci largi. Este un costum simplu, dar reprezintă simplitatea și puritatea oamenilor din Zona Codrului. Cămașa are o broderie albă simplă. Am reușit să colecționăm de la bătrânii din zonă și niște costume mai artistice pe care le îmbrăcăm, la concerte. Depinde de situație. Dar unde reprezentăm zona așa la nivel înalt, e bine dacă suntem cât mai autentici.

Ana Holdiș-Pop ne-a mărturisit că lucrează din 1986 cu **Adrian Pașca** și că în ultimii ani cântă doar cu taraful Ceatăra, lucru de care e foarte mândră. „**Adrian Pașca** era mai mic pe-atunci, dar după ce au crescut frații lui și am reluat această colaborare în această formulă tradițională. De 5 ani încoace nu mai cânt cu nimeni altcineva, numai cu acești copii minunați pentru care am un respect deosebit. Este mare lucru ca într-o casă, o familie, să fie atâtea talente. În cântecele noastre cuprindem toată Zona Codrului, tot ceea ce are această zonă, încercăm să o ducem în fața spectatorilor, or, datorită noastră este să promovăm această zonă”, a mai spus cântăreața de muzică populară **Ana Holdiș-Pop**.

Julia Kaupert

Ioan Nemțoi, ambasadorul sticlarilor români în lume, expune la Budapesta

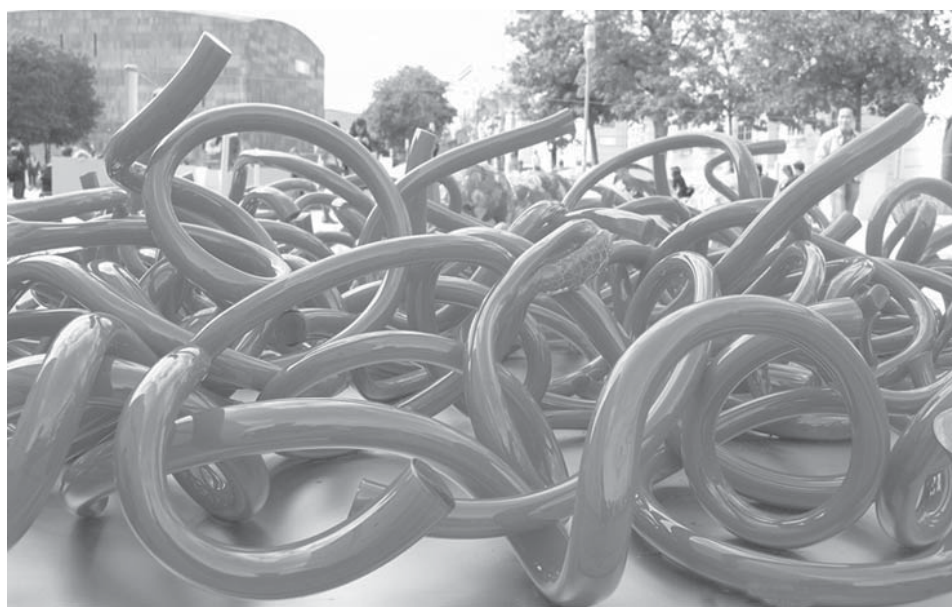
Festivalul de primăvară budapestan este cea mai extinsă serie de manifestări culturale de rang internațional care atrage în fiecare an mii de iubitori ai artelor din toată lumea. Agenda festivalului cuprinde mari artiști, spectacolele cele mai căutate, orchestrele de top ale muzicii clasice, de aceea accesul la acest festival este supus unei grile de selecție exigente. Pentru 2009, datorită parteneriatului încheiat de ICR Budapesta, România va avea prin *Ioan Nemțoi* o prezență de înalt nivel cu o expoziție de obiecte de sticlă de mari dimensiuni pe o suprafață de 1000 de metri pătrați, la Palatul Ar-

telor. Vernisajul expoziției va avea loc pe 23 martie, la ora 18.00, la Palatul Artelor din Budapesta (Művészeti Palotája) este un complex modern, destinat evenimentelor culturale de anvergură și reprezintă o destinație predilectă a tuturor celor care vizitează Budapesta. Expoziția va fi deschisă până pe 6 aprilie 2009.

Ioan Nemțoi s-a făcut cunoscut în lume după expoziția londoneză din Oxo Gallery, care i-a adus la scurt timp un contract cu producătorul de mașini de curse McLaren, al cărui designer oficial a devenit. Câteva din expozițiile sale,

care au acreditat „roșul de Nemțoi” în arta sticlei: „Red Reflections” la Viena în 2006, „1200°C”, București în 2005, „LILA” /New Decorative Art / 2005, „My Extra-vaganza Relocated”, McLaren în 2004 – 2005, „Romanian Extravaganza” la Londra în 2004. A. Butar

Burse pentru românii din jurul granițelor

Institutul Cultural Român din București lansează finanțarea bursei pentru studenții români din jurul granițelor, ediția 2009. Acest program este dedicat exclusiv perfecționării academice, vizând studenți din anii terminali, masteranzi și doctoranzi, pentru pregătirea lucrărilor de licență, masterat, doctorat. Bursele sunt distribuite astfel: Republica Moldova – 3, Ucraina – 1 și alte țări vecine în care există comunități de români (Bulgaria, Serbia, Ungaria) – 1. Selecția este făcută de o comisie independentă de specialiști, în baza unui dosar de candidatură, care trebuie să conțină, printre altele, recomandarea din partea coordonatorului lucrării de licență, masterat, doctorat. Data limită de depunere a dosarelor de candidatură este 15 iunie 2009. Valoarea unei

burse este 3.495 Euro pentru o persoană. Numărul de burse acordate anual sunt 5. Domeniile pentru care se organizează evaluarea și selecția este cercetare și documentare. Durata bursei este de 3 luni. Documente necesare pentru înscriere (dosarul de solicitare a bursei): formularul de înscriere, CV, un proiect de cercetare, 2 scrisori de recomandare (de la coordonatorul lucrării și de la un alt profesor, de preferință un specialist pe tema propusă), copie după unul dintre studiile publicate în ultimii 2 ani într-o revistă de specialitate.

Adresa la care se trimit documentele: Institutul Cultural Român, Aleea Alexandru nr. 38, sector 1, București. Persoana de contact este Ruxandra Sighinaș, e-mail: rsb@icr.ro; telefon 0040/317-100-675.

Francofonia, sărbătorită la Seghedin

În fiecare an, în luna martie, 70 de state din lumea întreagă sărbătoresc francofonia. Anul acesta, Consulatul General al României și Alliance Française din Seghedin, în colaborare cu Facultatea de Muzică din cadrul Universității Creștine „Parțium” Oradea ne-au oferit un concert cameral.

Evenimentul cultural la care au onorat cu prezența nu numai românii ci și elita vieții muzicale din orașul de pe Tisa a fost deschis de către consulul general al României la Seghedin, *Constantin Iuliu Aron*. Din cuvintele de salut, cei prezenți au putut afla, între altele, câteva detalii din relația României cu francofonia: „În țara noastră, în România, legată de Franța prin numeroase afinități de ordin lingvistic, cultural și etnogenetic, tradiția francofonă are o istorie îndelungată. Apartenența comună la familia limbilor neoromance a făcut ca franceza să fie cea mai cunoscută și mai îndrăgită limbă străină în rândul românilor... După deschiderea politică din anul 1989, România s-a apropiat, firesc, de Organizația Internațională a Francofoniei, obținând statutul de observator în peste doi ani și cel de membru cu drepturi depline în 1993. Rolul major asumat de țara noastră în cadrul organizației și-a găsit consacrarea deplină în septembrie 2006, când România a găzduit la București cea de-a 11-a reuniune la nivelul șefilor de stat și guvern ai francofoniei. A fost primul eveniment de o asemenea anvergură găzduit de o țară din estul Europei. Înainte de orice, francofonia este exponentul unui impresionant orizont cultural, izvorul unor ilustre valori de civilizație umană care constituie o parte integrantă a marii culturi universale”, a mai spus consulul general.

La rândul său, *Hugo Duhayon*, directorul Alliance Française de la Seghe-

din și-a exprimat sentimentul de bucurie legat de faptul că deja de 3 ani are posibilitatea de-a trăi în această zonă multietnică a Europei și că indiferent că s-ar afla la Szentes, Seghedin sau Timișoara, peste tot întâlnește o lume bogată, variată în cultură și deschisă pentru nou. Duhayon a mai subliniat că și de data aceasta cele două țări, România și Ungaria, arată un interes pentru francofonie, iar limbajul muzicii este unul universal, care ajută dialogul între culturile diferite și prin aceasta popoarele au posibilitatea de a se cunoaște reciproc și a promova culturile diferite.

Înainte de-a începe concertul a mai luat cuvântul și decanul Facultății de Arte de la Universitatea Creștină „Parțium” Oradea, *prof. univ. dr. Letiția Chirodea*. Doamna decan a prezentat pe scurt facultatea de muzică înființată foarte de curând, respectiv programul serii și interpretele. Despre George Enescu, Cécile Chaminade și Georges Bizet am putut afla că există o întrepătrundere a vieților lor, cei trei compozitori fiind născuți pe parcursul secolului în care a pornit și a explodat romantismul. Chaminade a fost descoperită de Bizet, iar în continuare doamna Chirodea și-a exprimat convingerea că Enescu, ajungând la cei 12 ani ai lui la Paris, când Chaminade era în plină creație, tânărul muzician român în realitatea lui a stârnit interesul compozitoarei.

Astfel, în seara zilei de 11 martie, gemenele *Ariadna* și *Georgiana Mircescu*, flautiste și *Andrada Brisc*, pianistă adăugând o muzicalitate deosebită celor două sonate de J.S. Bach, pentru Concertino pentru flaut și pian de Chaminade, Cantabile și Presto de George Enescu, și secvențelor din opera Carmen a lui G. Bizet în aranjamentul lui John Glenesk Mortimer au încântat publicul de la Consulatul General al României la Seghedin. A. Brad

Cu o întinsă activitate de pedagog-profesor la Căminul I.C. Frimu, școala generală și liceu, Teodor Cozma rămâne în amintirea elevilor căminiști ca un mentor de școală și disciplină care a știut să îmbine exigența cu buna înțelegere, spirit de inițiativă și conduită modelatoare. A câștigat pariul vieții sale și pentru că, trăind în condiții vitrege și sărăcie, a știut să prețuiască învățătura și cartea, ca singure valori care-l pot salva pe om. Chiar traiectoria profesională a însemnat o permanentă luptă de depășire a greutăților și victorii pe care le-a pregătit cu muncă și perseverență. Teodor Cozma se naște la Mîcherechi în data de 26 mai 1930. Clasele 1-5 le urmează la școala primară din sat (1937-1942), apoi le întrerupe datorită războiului. Le continuă după 1945 completându-le până la clasa a 8-a, astfel că în 1948 ajunge să fie recrutat de prof. Pálffy Endre de la școala superioară din Budapesta și să intre printre primii care obțin bursă de studiu în România. Între 1950-1953 urmează cursurile Institutului Pedagogic de la București, obținând diploma în română-istorie, devenind profesor de școală generală (diploma nr. 10-347, din 1954). În toamna lui 1953, revenit acasă, este repartizat la școala românească din Jula, unde funcționează ca profesor de română și istorie, dar și ca pedagog-profesor la căminul de elevi. Își continuă studiile urmând Școala superioară din Seghedin (1961-1963) obținând di-

Școala românească din Jula – 60 de ani (10)

Teodor Cozma

(1930-2002)

ploma în biologie și științe agricole (diploma nr. 271/1963). Ambiția de a preda și la liceu îl face să continue studiile la nivel universitar, astfel că frecvența cursurile la catedra de română de la ELTE Budapesta, unde obține diploma de profesor de liceu cu nr. 62/1973. Ca și profesor-pedagog la cămin deține în intervalul 1975-1978 și funcția de director-adjunct, pe lângă directorul *Gheorghe Santău*, urmând *Lucreției Purdi*.

Activitatea sa ca profesor și pedagog s-a concentrat pe un dialog viu, dinamic cu elevii. Orele sale de română și istorie erau ore de dezbateri, cultivând libertatea de idei și opinii. La cămin, o serie de acțiuni culturale au purtat semnul personalității sale, de la concursuri școlare de povestiri și de limbă, la cele de teatru și organizare a timpului liber. Sub direcțiunea lui 1953 predă la ciclul superior istoria, geografia, până în anul 1959, apoi se retrage ca pedagog la meditațiile de la cămin și revine la clasele de școală generală începând din 1973. În intervalul 1959-1960 și cu câteva întreruperi din 1968, Teodor Cozma intră să predea și la clasele de liceu, până în anul 1996. Datorită unor probleme de sănătate, în ultima perioadă 1990-1996 a lucrat cu jumătate

de normă.

Ca pedagog a știut să imprime elevilor internști sentimentul disciplinei și responsabilității, fiind nu doar un îndrumător în treburile administrative ale unui copil căminist, ci și un bun sfetnic pentru problemele acestora. A îndrumat cu succes activitatea pionierilor și tinerilor din școală, propunând dezbateri publice ale problemelor elevilor, sub forma unui parlament interior. Exigența lui față de prestația școlară a elevilor se referă la cerința exprimării doar în limba română, pentru cultivarea acesteia într-un mediu propice de acțiune, ca cel al conversației cotidiene. Fiecare lecție predată de profesorul Cozma avea ceva special, nu era aceeași, oferea un spectacol intelectual de valoare și măiestrie pedagogică.

Paralel cu activitatea directă de la școală, Teodor Cozma, care cunoștea foarte bine limba română și terminologia adecvată, a

făcut parte din corpul de traducători pentru judecătoria locală lucrând și aici timp de 35 de ani, fiind deseori premiat pentru calitatea traducerilor sale.

Deloc de neglijat sunt și contribuțiile lui Teodor Cozma în zona creației literare proprii, poezie și scurte povestiri, încărcate de trăire și acțiune. Colaborările sale la ziarul românesc *Foaia noastră*, premiile la concursurile literare organizate de aceasta, precum cel din 1960, atestă calități de bun condeier. Cititorul paginilor sale a rămas cu un regret că profesorul de literatură nu și-a strâns toate aceste frumoase risipiri într-un volum de autor. A făcut parte chiar și din comitetul obștesc al redacției, în

anul 1963, și în diferite comisii de învățământ la nivelul UDRU, în anul 1958. Pentru munca sa a primit distincții și premii care i-au confirmat vocația de dascăl al comunității, de om responsabil și spirit inventiv în predarea literaturii în școală. Generațiile pe care le-a scos de-a lungul anilor de profesorat, oameni valoroși prin poziția lor socială și profesională, poartă amprenta muncii sale asidue și competente. Un dascăl care și-a purtat destinul cu mândrie profesională, cu chemare vocațională și dăruire, pentru care trecerea sa prin istoria școlii românești din Jula a însemnat rost împlinit și fapte ziditoare de frumos uman. Dincolo de stingerea sa, luminează chipul său prin amintirea discipolilor care i-au împlinit destinul de-o viață legat de școala julană.

Cornel Munteanu,
Baia Mare

Urmează: 14. Ecaterina
Tiritean, 15. Ilie Ivănuș

George Bacovia

Liceu

Liceu, – cimitir
Al tinereții mele –
Pedanți profesori
Și examene grele...
Și azi mă-nfiori
Liceu, – cimitir
Al tinereții mele!

Liceu, – cimitir
Cu lungi coridoare –
Azi nu mai sunt eu
Și mintea mă doare...
Nimic nu mai vreau –
Liceu, – cimitir
Cu lungi coridoare...

Liceu, – cimitir
Al tinereții mele –
În lume m-ai dat
În vâltoarele grele,
Atât de blazat...
Liceu, – cimitir
Al tinereții mele!

Teodor Cozma (stânga), alături de profesorii colegi

De la Politehnica din București la Premiul Nobel

Profesorul *Eli Ruckenstein* de la Universitatea Buffalo din Statele Unite a fost propus pentru Premiul Nobel în semn de recunoaștere pentru cercetă-

a împlinit vârsta de 80 de ani, Prof. Ruckenstein a fost sărbătorit în cadrul unei festivități speciale de studenții și cadrele didactice de la Universitatea Buffalo.

rile sale în domeniul chimiei. Eli este considerat unul din cei mai importanți chimiști contemporani. A publicat peste 800 de lucrări de specialitate și a primit un mare număr de distincții prestigioase, printre care și Medalia americană pentru știință 1990, oferită de fostul președinte al Statelor Unite, *Bill Clinton*, Premiul Academiei Naționale de Inginerie din USA și Premiul Fundației A. Humboldt din Germania. Recent, când

Anul acesta, în iulie, urmează să apară primele două volume (din opt) ale *Operei* sale, editate de Editura Springer. Profesorul Eli Ruckenstein s-a născut la Botoșani. A studiat și a fost profesor la Politehnica din București. A predat și la Technionul din Haifa și la universități din Belgia și Germania. A primit numeroase distincții științifice, inclusiv Premiul Național pentru Știință din Statele Unite.

Steagul de luptă lui Ștefan cel Mare, expus la Suceava

Steagul de luptă al lui Ștefan cel Mare, dăruit în anul 1500 Mănăstirii Zografu de la Muntele Athos, va fi piesa centrală a unei

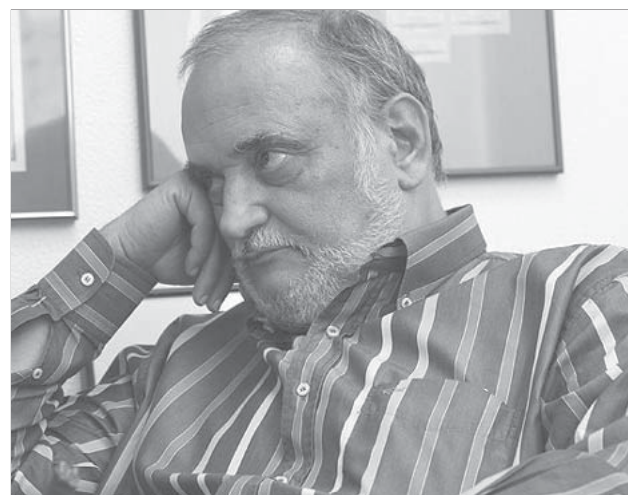

expoziții dedicate împlinirii a 650 de ani de stat moldav. Manifestarea va fi vernisată luna viitoare la Muzeul de Istorie din Suceava. Expoziția face parte din amplul program „Paștele în Bucovina”. Cu această ocazie va fi pentru prima dată când steagul de luptă al lui Ștefan cel Mare, care este piesă de tezaur, va fi adus în Suceava. În expoziție vor mai fi incluse monede, obiecte de podoabă, piese de ceramică, respectiv vase și cahle, textile aflate în patrimoniul instituției. Manifestarea va fi vernisată pe 23 aprilie, de sărbătoarea Sf. Gheorghe, patronul municipiului Suceava, și va fi deschisă publicului până în data de 3 mai.

Un singur român în topul miliardarilor lumii săraciți de criză

România mai este reprezentată în ediția din acest an a topului miliardarilor lumii, întocmit de revista americană „Forbes”, doar de omul de afaceri *Dinu Patriciu*, colegul său de clasament din ediția de anul trecut, *Ion Țiriac*, părăsind topul. Fostul tenisman, devenit unul dintre cei mai prosperi oameni de afaceri români, avea, în iulie 2008, o avere estimată de „Forbes” la 1,2 miliarde de dolari, dar în ediția actuală, publicată vineri, Țiriac nu mai apare în clasament. Unicul om de afaceri român din clubul miliardarilor lumii, *Dinu Patriciu*, a urcat în topul publicației americane chiar dacă averea i-a scăzut, potrivit „Forbes”.

Astfel, arhitectul petrolier ocupă acum locul 397, în condițiile în care în topul

de anul trecut se situa pe poziția 462. Averea i-a scăzut însă cu nu mai puțin de 700 de milioane, de la 2,5 miliarde de dolari, anul trecut, la 1,8 miliarde de dolari, în ediția din acest an. Omul de afaceri apare și în clasamentele bogaților României, întocmite de pu-

blicații autohtone, dar, anul trecut, când s-a aflat că grupul *KazMunaiGaz* a plătit pentru *Rompetro* mai puțin decât suma vehiculată inițial, omul de afaceri a spus că suma vehiculată de „Forbes” pentru averea personală este cea mai apropiată de realitate.

Vagabondul milionar

Cinematografele din Ungaria proiectează deja „Vagabondul milionar” (*Slumdog Millionaire*), filmul câștigător a opt Premii Oscar și șapte trofee BAFTA.

Filmul spune povestea lui *Jamal Malik*, un orfan de 18 ani, crescut în mahalaua Mumbaiului și care este pe cale să facă față celei mai importante zile din viața lui. Susținut de o națiune întreagă, *Jamal* trebuie să mai răspundă la o singură întrebare, pentru a câștiga fabuloasa sumă de 20 de milioane de rupii, la versiunea indiană a emisiunii „Vrei să fii miliardar?”. Numai că în momentul în care filmările la emisiune sunt întrerupte până a doua zi, poliția îl arestează pe *Jamal*, suspectându-l că trișează. Cum poate cunoaște atât de multe lucruri un simplu băiat de pe stradă?

Vrând să-și demonstreze nevinovăția, *Jamal* le istorisește anchetatorilor povestea vieții lui din mahala, unde a crescut alături de fratele său, aventurile prin care au trecut, până și întâlnirile nefericite cu mafia locală. Un capitol special este rezervat – cum altfel – unei povești de dragoste. Eroina este *Latika*, fata pe care *Jamal* o iubește de când se știe și pe care încearcă neîncetat să o regăsească. Fiecare capitol al poveștii din ce în ce mai complexe ascunde răspunsul la una dintre întrebările jocului.

O singură întrebare pare a nu-și găsi răspunsul: ce caută la show-ul tv un puști pe care nu-l interesează banii? Inspectorul de poliție și 60 de milioane de spectatori sunt pe cale să afle răspunsul chiar de la *Jamal*.

Micherechi-Szeghalom 3-1 (1-1)

Micherechiul a început sezonul cu dreptul

Pătca – Berényi, Lucuț Șt, Balogh – Huszár, Ciotea, Bondar, Ruja V., Csúz – Barcsai, Lucuț M.

Antrenor: Bíró Róbert

De la începutul sezonului, Fortuna, zeita norocului, nu prea a fost alături de echipa din Micherechi. La sfârșitul sezonului de toamnă echipa s-a calificat numai pe locul 11; la primul meci de pregătire *Czene Károly* a suferit un accident extrem de grav; antrenorul echipei Bíró Róbert a produs un accident nenorocit cu sfârșit mortal. După atâtea lucruri rele, toți iubitorii fotbalului micherechean au fost foarte curioși ce start o să ia echipa contra băieților din Szeghalom, care în toamnă ne-au bătut cu 2-0.

Înainte de meci, *Mihai Ardelean* a zis că o să câștigăm cu 3-0.

– Băieții mi-au zis că în primul rând o să joace pentru colegul lor bolnav, *Czene Karcsi*!!!

Minutul 3: După un fault, echipa noastră a primit o lovitură liberă la 30 de metri de la poarta adversarilor. Ruja a executat lovitură liberă, Csúz a primit balonul și a ratat spre poartă, fundașii au blocat lovitură. Balonul a ajuns la Barcsai, care de la 5 metri a umflat plasa porții adversarilor (1-0).

Minutul 13: Berényi a ratat de la 7 metri balonul alunecând pe bara orizontală. A părăsit terenul de joc.

Minutul 20: Atacanții adversari au reușit să ega- leze (1-1).

Prima repriză a trecut cu un joc echilibrat, ambele echipe au avut ocazii, dar nu au reușit să se folosească de ele.

Minutul 48: Jucătorii noștri au condus un atac la care portarul adversarilor a fost nevoit să apere.

Minutul 58: Berényi a executat un gol exemplar cu capul, de la 13 metri (2-1).

Schimb: Gajdács în locul lui Balogh.

Minutul 66: De la colțul careului de 16 metri, Lucuț a pasat balonul foarte fin spre Csúz, care după un driblu a șutat balonul în poarta adversarilor (3-1).

Schimb: Petrușan în locul lui Barcsai.

G. Petrușan a înspăimântat portarul adversarilor când a atins pentru prima dată balonul. De la 15 metri a șutat puternic spre poartă, portarul numai cu o bravură a reușit să apere poarta de un nou gol.

Schimb: Zsolnai în locul lui Ciotea.

La sfârșitul meciului, antrenorul Bíró a spus doar două cuvinte: Victorie meritată!

Mihai Ardelean: – Repriza întâia a fost echilibrată, în repriza a doua am jucat mult mai bine ca adversarii, am ratat alte două goluri și am avut o seamă de ocazii sută la sută. Arbitrul a ajutat puțin echipa oaspete, dar nu a afectat scorul final. Am putut vedea că avem o echipă bună, cu ambiții, dacă vom continua în acest mod sezonul atunci nu vor fi probleme, dar trebuie să jucăm contra unor echipe foarte tari! Mulțumesc jucătorilor pentru derbiul de azi și suporterilor pentru ajutor.

MIC

Rezultatele meciurilor de săptămâna trecută

Algyó SK – Jula Termal (nu s-a jucat)	
Szarvas FC – Bătania TK	1-3 (1)
Chitighaz SE – Medgyesegyházi SE	1-2 (7)
Ciorvaș SK – Békésszentandrás	1-1 (8)
Pocei KSE – Săcal SE	4-1 (9,6)
Jula TFC II. – Kunágota	0-0 (5)
Kabai Meteorit SE – Jaca SE (fotbal feminin)	2-0 (10)
XII. ker. Hegyvidék – Jula Amazon	3-1 (3)
Várda Sp.Egy. – Leta Mare	4-0 (12)
Micherechi SE – Szeghalmi FC	3-1 (8)
Csabacsúd SE – Crâstor SE	1-1 (5)
Debreceni EAC – Leta Mare II.	6-0 (16)
Aletea LE – Kevermes SE	2-0 (9)
Leucușhaz KSK – Telekgerendás	2-2 (4)
Csökmői SE – Apateu SE	2-1 (12)

Următoarele meciuri de fotbal

21 martie 2009, sâmbătă

13.00 Budafoki LC – **Jula Tremal I.**

15.00 **Leta I.** – Balkány

Bătania TK – Csabacsúd

Szabadkígyósi SC – **Micherechi SE**

Crâstor – Mezőkovácsházi TE

Dobozi SE – **Ciorvaș SK**

Kunágota TE – **Leucușhaz KSC**

Okányi SK – **Aletea LE**

Esztár BFC – **Pocei KSE**

Săcal SE – **Kismarjai SE**

Apateu SE – Derecske LSE II.

22 martie 2009, duminică

14.00 **Jula Amazon**–Seghedin AK

15.00 Tótkomlós TC – **Chitighaz SE**

Dévaványa SE – **Jula TFC II.**

Hajdúnánás GBF – **Leta II.**

Jaca SE – Bihartorda KSE

Îți suntem alături, Karcsi!

A trecut mai bine de o lună (28 ianuarie 2009) de când *Czene Károly*, fundașul echipei de fotbal din Micherechi a suferit un accident foarte grav. Pe 11 martie am reușit să vorbesc cu el la telefon.

– *Bună Karcsi! Cum te simți?* (Ceva m-a strâns în gât, nici nu prea am putut să mai întreb ceva.)

– Ciao, Ioan. Mulțumesc de întrebare, luând în considerare cele întâmplate și că în spitalul din Jula medicii mi-au zis că numai 5 procente șanse îmi dau că o să rămân în viață, acum totuși sunt un pic mai bine. În 2 martie m-au transportat la Centrul de Reabilitare din Budapesta, de atunci

în fiecare zi fac gimnastică specială timp de mai multe ore. E foarte obositor, dar nu mă interesează... Eu vrea să mă vindec...! Acum puțin pot să-mi mișc mâna, se mișcă deja câțiva mușchi. Aici mi-au zis că va fi foarte greu și va

dura tare mult timp, dar eu sper că încă o să pot să umblu fără ajutor. Copilașii mei și soția au nevoie de mine, iar eu de ajutorul lor. Te rog să le spui la toți prietenii și cunoscuții din Micherechi, Aletea, Jula, de peste tot, că îi salut și să aibă grijă de ei!

– Îți dorim multă nădejde și sănătate, Karcsi!

Rugăm cititorii noștri care au posibilitatea să-l ajute pe *Czene Károly* în orice mod, dar în primul rând financiar. Ei pot trimite bani pe următorul număr de cont: Medgyesegyházi Takarékszöv.: 53500614–11753795. Alte informații: 06-30/375-7447

Ioan Cozma

ȘTIRI SPORTIVE PE INTERNET

www.sport.ro
portalul tău de sport

TVR 1

Luni 23 martie

7.10 O dată-n viață cu Nicolae Botgros și invitații săi 9.00 Serial. Romanța îndrăgostiților 10.00 Serial. Sclava Isaura (R) 11.10 Miezul zilei cu Iuliana Marciuc 13.00 Jurnalul TVR 14.30 Emisiune în limba maghiară 16.00 Serial. Sclava Isaura 17.00 Citește și dă mai departe! 18.00 Jurnalul TVR 19.15 Serial. Battlestar Galactica 20.10 Ediție specială 21.10 Ziua luni, seara teatru 22.20 De ce democrația 23.15 Jurnalul TVR.

Marti 24 martie

6.00 Jurnalul TVR 7.10 O dată-n viață cu Nicolae Botgros și invitații săi 9.00 Serial. Romanța îndrăgostiților 10.00 Serial. Sclava Isaura 11.00 Miezul zilei cu Iuliana Marciuc 13.00 Jurnalul TVR 14.30 Micii fermieri 15.00 Emisiune în limba maghiară 16.00 Serial. Sclava Isaura 17.00 Atunci și acum 18.00 Jurnalul TVR 19.15 Serial. Spirala 21.15 Film. Tarragona un paradis în flăcări 22.55 Cu dragoste din dragoste.

Miercuri 25 martie

6.00 Jurnalul TVR 7.10 O dată-n viață cu Nicolae Botgros și invitații săi 9.00 Serial. Romanța îndrăgostiților 10.00 Serial. Sclava Isaura 11.00 Miezul zilei cu Iuliana Marciuc 13.00 Jurnalul TVR 14.30 Oameni ca noi 15.00 Conviețuiri 16.00 Serial. Sclava Isaura 17.00 Ochiul magic 18.00 Jurnalul TVR 19.15 Serial. Serial. Dr. House 21.15 Film. Nu te mișca 23.15 Jurnalul TVR.

Joi 26 martie

6.00 Jurnalul TVR 7.00 Ne vedem la TVR 9.00 Serial. Romanța îndrăgostiților 10.00 Serial. Sclava Isaura 11.00 Miezul zilei cu Iuliana Marciuc 13.00 Jurnalul TVR 14.30 Emisiune în limba germană 16.00 Serial. Sclava Isaura 17.00 Interes general 18.00 Jurnalul TVR 19.15 Serial. CSI-Crime și investigații 20.10 Margareta României 21.10 Film. Ragtime 23.45 Jurnalul TVR.

Vineri 27 martie

6.00 Jurnalul TVR 7.10 Supermarket de divertisment 9.00 Serial. Romanța îndrăgostiților 10.00 Serial. Sclava Isaura 11.10 Miezul zilei cu Leonard Miron 13.00 Jurnalul TVR 14.00 Tribuna partidelor parlamentare 16.00 Serial. Sclava Isaura 17.00 Cine este cel mai deștept? 18.00 Jurnalul TVR 19.15 O dată-n viață cu Nicolae Botgros și invitații săi 21.15 Film. Afacerea.

Sâmbătă 28 martie

6.00 Cântecul amintirii... amintirile cântecului 6.30 Semne 6.55 Formula 1. Calificări. Australia 8.10 Desene animate 9.10 Spectacol de circ internațional 10.15 Arca lui Noe 11.00 Transformarea 12.00 De la Est la Vest 13.00 Jurnalul TVR 13.20 Ne vedem la TVR 15.30 Transiberianul, un tren al scriitorilor. Documentar 16.00 Garantat 100% 17.00 Tele-enciclopedia 18.00 Jurnalul TVR 19.10 Film. Churchill: anii tinereții la Hollywood 20.40 Fotbal: Lituania-Franța 23.40 Film. Umbra vampirului.

Duminică 29 martie

6.00 Universul credinței 7.00 Desene animate 7.55 Formula 1. Marele Premiu al Australiei 10.10 Viața satului 12.00 **Agenda politică** 13.00 Jurnalul TVR 13.20 Formă maximă 14.15 Formula 1. Marele Premiu al Australiei 16.10 Supermarket de divertisment 19.00 Jurnalul TVR 20.10 Film. Match Point 22.20 Garnat 100% 22.40 Serial. Battlestar Galactica.

Monica Ghiurco
prezintă „Agenda politică”

TVR 2

Luni 23 martie

6.00 Atenție, se cântă! (R) 7.00 Muzică și muzichie (R) 9.10 Tonomatul DP2 10.30 Jurnalul TVR 11.00 Atlas (R) 11.45 Medalion folcloric (R) 12.45 Descoperă românii 13.30 e Forum 14.00 Împreună în Europa 15.00 Serial. Unchiul din America 16.00 Jurnalul TVR 16.30 China, un miracol? Documentar 17.30 Serial. Altă viață! 18.30 Serial. Povești din Paris 19.00 Viața lumii 19.30 Fotbal. Premier League 20.30 Ora de știri 21.30 Replay 23.00 Film. O slujbă murdară.

Ovidiu Ghinea prezintă „Utopia”

Marti 24 martie

6.00 Atenție... copii (R) 6.30 Viața lumii (R) 7.00 Serial. Altă viață! 8.05 Serial. Unchiul din America 9.10 Tonomatul DP2 10.30 Jurnalul TVR 11.00 Serial. Povești din Paris 11.30 Jurnalul TVR 11.45 Popasuri folclorice 12.45 Învățătorii. Documentar 14.00 Împreună în Europa 15.00 Serial. Unchiul din America 16.30 China, un miracol? Documentar 17.30 Serial. Altă viață! 18.30 Serial. Povești din Paris 19.00 Lecția de ecologie 19.30 Bugetul meu 20.00 Lumea de aproape 20.30 Ora de știri 21.30 Serial. Dovadă de iubire 22.30 Patinaj artistic.

Miercuri 25 martie

5.15 Patinaj artistic 7.40 Lecția de ecologie. Documentar 8.10 Serial. Unchiul din America 9.10 Tonomatul DP2 10.30 Jurnalul TVR 11.00 Serial. Povești din Paris 11.45 Popasuri folclorice 12.45 Învățătorii 14.00 Împreună în Europa 15.00 Serial. Unchiul din America 16.00 Jurnalul TVR 16.30 China, un miracol? Documentar 17.30 Patinaj artistic 19.30 Dincolo de hartă 20.00 Bazar 20.30 Ora de știri 21.30 Serial. Dovadă de iubire 22.30 Patinaj artistic.

Joi 26 martie

4.20 Patinaj artistic 8.10 Serial. Unchiul din America 9.10 Tonomatul DP2 10.30 Jurnalul TVR 11.00 Între cer și pământ (R) 11.45 Popasuri folclorice 12.45 Învățătorii 14.00 Împreună în Europa! 15.00 Serial. Unchiul din America 16.00 Jurnalul TVR 16.30 Patinaj artistic (R) 18.30 Serial. Povești din Paris 19.00 Idei strălucite 19.30 Arena leilor 20.30 Ora de știri 21.30 Patinaj artistic.

Vineri 27 martie

6.00 Ferma (R) 7.40 Idei strălucite 8.10 Serial. Unchiul din America 9.10 Tonomatul DP2 10.30 Jurnalul TVR 11.00 Serial. Povești din Paris 11.45 Popasuri folclorice 12.45 Învățătorii 13.30 Utopia 14.00 Împreună în Europa 15.00 Serial. Unchiul din America 16.00 Jurnalul TVR 16.30 Patinaj artistic 18.00 Serial. Unchiul din America 19.00 Patinaj artistic 20.30 Ora de știri 21.00 D'ale lu' Mitică 21.55 Bucătăria lui Jamie 22.30 Patinaj artistic.

Sâmbătă 28 martie

6.15 Serial. Unchiul din America 8.00 Atenție... copii 8.30 Medalion folcloric 9.00 Natură și aventură (R) 9.30 Liber pe contrasens 11.00 Între cer și pământ 11.30 Destinația România 12.00 Atenție, se cântă! 13.00 Patinaj artistic (R) 15.30 D'ale lu' Mitică 17.00 Fotbal: România-Andorra 19.00 Serial. În furașajul 20.00 Serial. Numai tată să nu fi! 20.30 Ora de știri 21.30 Serial. Drumul inimii 22.30 Film. Misiunea 23.40 Film. Vrajitoarea.

Duminică 29 martie

6.00 Bazar (R) 7.00 Dincolo de cântec 7.30 Zestrea românilor (R) 8.00 Ferma 9.00 Pescar hoinar 9.30 Ulița spre Europa 10.00 Motomagia 11.00 Film. Anne de la Green Gables 13.00 .. H...ora prichindeilor 14.00 Bucătăria lui Jamie 15.00 Atlas 15.30 Fotbal: Lituania-Franța 16.15 Fotbal: România-Serbia 18.00 Patinaj artistic 20.00 Serial. Numai tată să nu fi! 20.30 Ora de știri 21.00 Serial. Drumul inimii 22.00 Patinaj artistic.

O VOCE ROMÂNEASCĂ

Viața și tradițiile românilor din Ungaria

23 MARTIE, LUNI (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.20: Evenimente calendaristice 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Montaj de muzică populară 17.55: Încheiere

24 MARTIE, MARȚI (Anamaria Brad)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.20: Evenimente calendaristice 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Istorie, politică, societate – de vorbă cu prof. dr. Peter Weber 17.40: „Din 4 colțuri ale lumii” 17.55: Încheiere

25 MARTIE, MIERCURI (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.20: Evenimente calendaristice 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri 17.10: Reportaje, interviuri 17.30: Sport – rubrica lui Adam Bauer 17.50: Interviul zilei (reluare) 17.55: Încheiere

26 MARTIE, JOI (Anamaria Brad)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.20: Evenimente calendaristice 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Reportaje, interviuri 17.30 Nota săptămânii semnată de Edda Illyés 17.40: Revista presei 17.50: Interviul zilei (reluare) 17.55: Încheiere

27 MARTIE, VINERI (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.20: Evenimente calendaristice 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Magazinul vârstnicilor 17.50: Interviul zilei (reluare) 17.55: Încheiere

28 MARTIE, SÂMBĂTĂ (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Programul bisericilor ortodoxe și al adunărilor baptiste 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Pe undele Europei 17.25: Stele de cinci stele – emisiune de muzică ușoară 17.55: Încheiere

29 MARTIE, DUMINICĂ (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Emisiune religioasă baptistă 16.50 Sinteza știrilor săptămânii 17.00: Retrospectiva săptămânii (spiciuri din interviurile și reportajele difuzate pe parcursul săptămânii) 17.30: Magazinul vârstnicilor (reluare) 17.55: Încheiere

(Nu răspundem pentru eventualele modificări în programele radio!)

Emisiunea radiofonică în limba română este difuzată zilnic între orele 16:00-18:00, pe undele medii cu frecvențele de 1188 kHz și 873 kHz.

www.radio.hu

Ecranul nostru

25 martie 2009 (mtv ora 14.05)
Reluare: 27 martie 2009 (m2 ora 10.40)

Programul prevăzut pentru săptămâna viitoare:

La 24 martie 1909 s-a născut la București celebrul pastor luteran, Richard Wurmbrand. Pastorul a avut legături și cu comunitatea baptistă din Micherechi. Acum, la centenarul nașterii sale, cu ajutorul membrilor comunității baptiste din Micherechi ne aducem aminte și noi de el. Suntem în Postul Mare, perioadă în care conform învățăturii Bisericii Ortodoxe, ne abținem de la consumarea mâncărilor de proveniență animalică. În serialul nostru gastronomic, profesoara Mihaela Bucin ne va pregăti câteva mâncăruri de post.
Realizator: **Aurel Becan**

CONSULATUL GENERAL AL ROMÂNIEI, JULA

Program de lucru cu publicul

Luni-Vineri:
8.30–14.30

Sâmbătă-duminică:
închis

Adresa:
Jula 5700
str. Munkácsy nr. 12/b

Telefon: 66/465-130
Fax: 66/465-142
Mobil: 30/635-7181

www.gyula.mae.ro

Birou de avocat

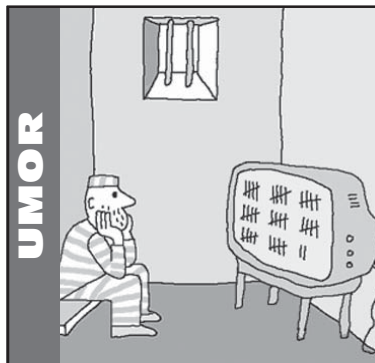
Adresa:
5700 Gyula, Béke sgt. 50.

Tel/Fax:
(+36-66)-639-748
Mobil:
+36-30-833-1662

E-mail:
avocat.ruzsa@hotmail.com

Specializare:
Drept Penal
Dreptul Muncii
Drept Civil

dr. Gheorghe Ruja
avocat

DEX
online

Dicționare ale limbii române

www.dexonline.ro

ECRANUL NOSTRU
pe Internet:
www.mtv.hu

Succesul chitighăzenilor la Târgul de Turism de la Budapesta

Între 26 februarie–1 martie 2009 a avut loc o nouă ediție a Târgului Internațional de Turism de la Budapesta, „Utazás” (Călătorie), unde a participat cu un stand și localitatea Chitighaz. Expoziția a fost găzduită de Hungexpo și s-a desfășurat pe un spațiu de mii de metri pătrați, unde au participat sute de expozanți din 50 de țări. La ediția din acest an au participat peste 60.000 de vizitatori.

Sub egida Ministerului Agriculturii, mai multe școli profesionale din Ungaria au expus la târgul de anul acesta de la Budapesta, astfel a primit spațiu și Școala Profesională din Chitighaz, de expoziția chitighăzenilor fiind responsabil profesorul *Kristóf Szabados*. Materialele de prezentare turistică au fost foarte bine apreciate de vizitatori, au fost distribuite broșuri, pliante și vederi, precum și rețete cu pogăcelele cele mai reușite, premiate anul trecut la Festivalul Pogăcițelor. Școala profesională a primit un spațiu de 20 metri pătrați, unde au fost expuse machetele de la muzeul școlii, obiecte sculptate în lemn, covoare și obiecte din fier forjat, lucruri pe care le confecționează elevii școlii profesionale la cercurile de sculptură, fierărie, țesătură,

etc. Un mare succes le-a adus chitighăzenilor obiectele de muzeu din colecția profesoarei *Maria Sarca Zombai*, obiecte de uz casnic și veșminte din portul românilor din Chitighaz, patul așternut cu perne, fusul, etc. și o expoziție de fotografie din colecția profesoarei. În colaborare cu școlile generale din localitate, care în ultimii ani asigură anual peste 20 de elevi școlii profesionale din Chitighaz, și cu Școala de artă „Kaláris” din localitate, dansurile românești din Chitighaz au fost prezentate de un grup de dansatori de la Școala de artă. Despre succesul acestei expoziții, care acum se află la Școala profesională din Chitighaz, am stat de vorbă cu organizatorul expoziției, profesorul *Kristóf Szabados*.

„Instituția noastră a avut ocazia anul acesta să participe cu o expoziție în care am prezentat atât școala cât și localitatea Chitighaz, cu portul, tradițiile, obiceiurile, obiectele de interes turistic, etc. Alături de mai multe școli profesionale am expus și noi, având spațiu în pavilionul Ministerului Agriculturii. La acest târg au participat foarte multe firme turistice și mulți întreprinzători particulari, printre care bineînțeles și firme din județul Bichiș, cu spațiu mult mai mare decât al nostru, dar am făcut totuși față.

Cei care s-au oprit la standul nostru au fost interesați de expoziție, au avut un mare succes piesele de muzeu din colecția profesoarei *Zombai*, machetele de la muzeul școlii, piesele sculptate în

lemn, dansatorii noștri și, nu în ultimul rând, rețetele de pogăcițe, pe care le-am oferit vizitatorilor. Expoziția a fost admirată și de *Gráf József*, ministrul agriculturii, care s-a oprit și a făcut chiar fotografii cu noi. Tot ce am expus la Budapesta se află acum aici, la Școala profesională din Chitighaz, bineînțeles în condiții mai vitrege ca acolo, dar expoziția poate fi văzută și ne mândrim cu ea...”, ne-a mărturisit domnul *Szabados*.

„Măbucurcă organizatorii acestei expoziții s-au gândit la noi. Zicând la noi, mă refer la noi, românii din Chitighaz. Acesta e un mare lucru. Prin unitate se pot face lucruri bune și frumoase, și asta s-a dovedit prin această expoziție, pentru care mai mulți ne-am unit forțele și am făcut un lucru bun. Aceste piese din portul românilor din Chitighaz, patul vechi, pernele, fața

de masă și toate celelalte obiecte vechi îi reprezintă pe românii de pe aceste meleaguri și ceea ce au făcut ei și cum au trăit ei aici de sute de ani. Chiar am avut mare succes, mulți s-au oprit și s-au uitat la patul țărănesc așternut și cu o oftică în glas au zis că și la ei, sau la părinții lor, la bunicii lor, era așa pat... Suntem într-o criză de bani, peste tot sunt probleme, dar era foarte frumos ca în acele zile să se fi putut organiza niște autocare, care să ducă la târg câțiva români din Chitighaz, să vadă și să fie mândri că sunt români. Eu cred că am fost la înălțime. Chiar și domnul ministru a fost impresionat și și-a făcut fotografii cu noi... A fost bine și le mulțumim organizatorilor că nu au uitat de românii din această localitate”, a spus cu mândrie profesoara *Maria Sarca Zombai*.

Anca Butar

FOAIA
românească
20 martie 2009
www.foaia.hu

Săptămânal al românilor din Ungaria. Editat de Editura de presă și cărți „NOI”. Director: Eva Iova. Colectiv redacțional: Rita Păcșas, Anca Liana Butar, Ana Cioca Czesznak. Tehnoredactor: Ștefan Mihailov. Informatician: Ioan Ruja. Editura și redacția: 5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8., CP 95. Telefon: (66) 463-152, 361-789 Fax: (66) 463-152, E-mail: foaia@foaia.hu, foaia@freemail.hu Editor responsabil: Dr. Ioan Ciotea, președinte, Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria, 5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8. Internet: www.romanul.hu, uniunea@romanul.hu. Tiparul: Mozi Nyomda Bt. 5600 Bichișciaba, str. Luther nr. 5/B. Index: 25291. ISSN 1418-8341. Abonamente la Foaia românească în județele Bács-Kiskun, Bichiș și Csongrad se efectuează la oficiile poștale, iar în celelalte județe la adresa redacției atât personal, cât și prin cec poștal. Abonamentele pe anul 2009: 3 luni 1050 forinți; 6 luni 2100 forinți; 1 an 4200 forinți. Apariția săptămânalului este asigurată de Fundația Publică „Pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria”. A hetilap megjelenését a „Magyarországi Nemzeti és Etnikai Kisebbségért” Közalapítvány biztosítja.